

پیدایش

۱

دنیا خلقت

۱ اولنه، خدا آسمانان و زمینش خَلق بَکِه. ۲ زمین شکلیشی نداشتِه و تی به، و توریکی اوان سَرک به؛ خدا روح اوهان سَرنه حرکتش کردرده.

۳ خدا باتِه: «روشونایی بیی»، و روشونایی بَبه. ۴ خدا بیندشه که روشونایی چاکه، و خدا روشونایش توریکیک جدا بَکه. ۵ خدا روشونایی نامش 'روج' و توریکی نامش 'شو' انا. شو اوردِه و روج آبه، اولین روج.

۶ خدا باتِه: «اوهان میانک فلکی بیی، و اوان، اوانک جدا بَکه.» ۷ خدا فلکش رَج آکه و فلکه جیرین اوعش فلکه گفاین اوهانکش جدا بَکه. و اِنجوره بَبه. ۸ خدا فلکه نامش 'آسمان' انا. شو اوردِه و روج آبه، دومین روج.

۹ خدا باتِه: «آسمانان جیر اوعه ای یاگاک پیدا آیینده و خشکی دیار آبی.» و اِنجوره بَبه. ۱۰ خدا خشکی نامش 'زمین' انا و اوعانی که ای یاگاک پیدا آبییه بنده نامش 'دریا' انا، و خدا بیندشه که چاکه. ۱۱ خدا باتِه: «زمین همه نوع گیاه بوغره، گیاهانی که دانه آدینده و میوه دارانی که، چوان دانه چوان میوکه، هر کامین اِشتن جنسه مطابق، زمین سَرک.» و اِنجوره بَبه. ۱۲ زمینک همه نوع گیاه آرامه، گیاهانی که مطابق اِشتن جنس دانه آدینده، و دارانی که مطابق اِشتن جنس دانه دار میوه آدینده. خدا بیندشه که چاکه. ۱۳ شو اوردِه و روج آبه، سومین روج.

۱۴ خدا باتِه: «آسمانان فلکک چیروعانی بیبینه تا روجِه شوک جدا آکرنده، و نشانه ای بیبینه تا فصلان و روجان و سالان آمانده، ۱۵ و چیروعه آسمانان

فلکک ببینده تا زمينه نور آدينده.» و انجوره ببه. ^{۱۶} خدا دو گله يکه چيرو عش رچ آکه، يکه تره چيروعه روجه سلطنت کردنه را، و ويلي تره چيروعه شوه سلطنت کردنه را. او آستارشين رچ آکردنده. ^{۱۷} خدا آوش آسمانان فلکک بنانده تا زمينه نور آدينده، ^{۱۸} روج و شو را سلطنت بکردنه و روشونايي توريکيک جدا بگردنه. خدا بيندشه که چاکه. ^{۱۹} شو اورده و روج آبه، چهارمين روج.

^{۲۰} خدا باته: «أوعه زنده موجوداتنه فت آيينده و پرندَه زمينه کفاک، آسمانان فلکک پرواز بکردنه.» ^{۲۱} پس خدا دريايه پيله حيوانان و همهي موجودات زنده اي که تکان خرنده و أوعان فت آکردنه، مطابق چوان جنس، و همهي بالدار پرندهان مطابق اِشتن جنس خلق بکردشه. و خدا بيندشه که چاکه. ^{۲۲} خدا آوانش برکت بدا و باتشه: «بارور و پر آبا و درياهان أوان فت آکرا، پرندَه ني زمينه سرک پر آيينده.» ^{۲۳} شو اورده و روج آبه، پنجمين روج.

^{۲۴} خدا باته: «زمين، موجودات زنده مطابق چوان جنس به وجود بوعره، يعني اهليه حيوانه و خزندان و زمينه وحشيه حيوانه، هر کامين مطابق چوان جنس.» و انجوره ببه. ^{۲۵} خدا زمينه وحشيه حيوانان مطابق چوان جنس، اهليه حيوانان مطابق چوان جنس، و همهي خزنداني که زمين سرک خزنده مطابق اِشتن جنس رچش آکه. خدا بيندشه که چاکه.

^{۲۶} چاوش خدا باتشه: «انسانه چاما شکل و شمایل و چاما شوار رچ آکرام، آ بر دريا ماهيان و آسمانان پرندان و اهليه حيوانان و همهي زمين و همهي خزنداني که زمينک خزنده، مسلط بيبي.»

^{۲۷} پس خدا انسانش اِشتن شکل و شمایل خَلق بکه،

أوش خدا شکل و شمایل خلق بکه؛

أوانش مردک و زلي خَلق بکردنده.

^{۲۸} خدا آوانش برکت بدا. خدا آوانش باته: «بارور و پر آبا و زمينه فت آکرا و زمينه شاما مطيع بکرا. و بر دريا ماهيان و آسمانان پرندان و همهي موجوداتي که زمينه سرک حرکت کردند، تسلط بدارا.» ^{۲۹} خدا باتشه: «همهي دانه داره گياهان که زمينه همه ياگاک اِسنده و همهي داراني که چوان ميوه دانه دارنده، آديمه شاما تا شاما را خوراک بيبي. ^{۳۰} و همهي زمينه وحشيه حيوانان و همهي آسمانان پرندان و همهي خزنداني که زمينک خزنده يعني هر چي اي که اِشتنک روح زندگي دارنده، همهي سبزه گياهان، آديمه تا چوان را خوراک

بیبی.» و انجوره ببه. ^{۳۱} خدا هر چی که رچش آکرده به بیندشه، و پر چاک به. شو اورده و روج آبه، ششمین روج.

۲

^۱ انجوره، آسمانان و زمین و هر چه که آوانک اس به خلقت اُجرس. ^۲ هفتمین روجک خدا، اِشتن کارش که انجام دیه به اوجردشه؛ و هفتمین روجک، اِشتن همه‌ی کارانکش که انجام دیه به دسش اکتبه و استراحتش بکرده. ^۳ پس خدا هفتمین روجش بَرکت بَدا و اوش مقدس بَکه، چیه را که خدا آ روجک اِشتن همه‌ی خِلَقته کارک که انجامش دیه به، دسش اکتبه و استراحتش بکرده. ^۴ اِم آسمانان و زمینه داستانه، آدمی که آوه خلق آبنده. آ روجی که خداوند خدا آسمانان و زمینش رچ آکه.

آدم و حوا

^۵ حلا هیچ کشت و زرعه بِنی زمینک نبه و هیچ کشت و زرعه گیاهی آرامییه نبه، چون خداوند خدا حلا زمینکش واران وارنیش نبه، و هیچ انسانی نبه که زمینک کشت و کار بکره، ^۶ زمیننه بخار اَمسه کفا و همه‌ی زمینش او دسه. ^۷ چاوش خداوند خدا زمینه خاکنه آدمش شکل بَدا. و چوه وینیکش روح زندگی فی دَکه و آدم موجود زنده ای آبه.

^۸ خداوند خدا شرقه طرفک، عدنک ایگله باغشی رچ آکه، و آدمی که شکلش دیه به آباغکش بنا. ^۹ و خداوند خدا همه جوره قشنگ داره و خوش خوراکه داره زمینک آراوردشنده. باغه وسطک زندگی دار، و ایره نی چاکه و بده آزانسنه دار، بنده.

^{۱۰} ایگله رباری عدننه اوردیه که باغش او دسه و آگارنه تقسیم بسیه و چهار گله ربار آبسیه. ^{۱۱} اولین رباره نام فیشون به که همه‌ی سرزمین حویله دویرنه اوردده. آ سرزمینک که آگارک قزل اسه. ^{۱۲} اِم سرزمینه قزل چاکه؛ آگارک خوشبو روغن و عقیق سگ نی اسه. ^{۱۳} دومین رباره نام جیحون اسه که همه‌ی سرزمین کوشه دویرنه اوردده. ^{۱۴} سومین رباره نام دجله اسه که آشوره شرقه طرفنه اوریه. چهارمین رباره نام فرات اسه.

^{۱۵} خداوند خدا آدمش اکتبه و باغه عدنکش بنا تا آوک کار بگره و باغه ویراجین بیبی. ^{۱۶} خداوند خدا آدمش فرمان بَدا و باتشه: «تِه تانی باغه هر

کامین داران میوک بَخری؛^{۱۷} اَمّا چاک و بدی آزانسنه داره، میوک گه مَخری، چون آروجی که اَوک بَخری یقیناً مری.»

^{۱۸} چاوش خداوند خدا باتشه: «چاک نی که آدم تینا بمانه، پس چَه را یاور مناسبی رچ آگرم.»^{۱۹} خداوند خدا همه‌ی زمینه وحشیه حیوانه و همه‌ی آسمانان پرنده، که خاکنه اوش شکل دیه بنده، بوگردشه آدم وَر تا بینه آدم چوان نامه چه اَنیه. هر نامی که آدم هر موجود زنده را اناشه، هه چوه نام ببه.^{۲۰} پس آدم همه‌ی اهلیه حیوانان و آسمانان پرندان و همه‌ی زمینه وحشیه حیوانان راش نام انا؛ اَمّا مناسب یآوری آدمه را پیدا نبه.^{۲۱} پس خداوند خدا آدمش سنگینه خونش آگرده و آجوره رَه که آدم خُته به ایگله چوه قابرقه هانکش اکتِه و چه یاگاش گوشتنه فِت آکه.^{۲۲} آدمی خداوند خدا هَه قابرقه ای که آدمکش اکتِه به نه ایگله زلی ای رچش آکه و اوشه بوگردا آدم وَر.^{۲۳} آدمه باته:

«اَمّه اَسعی چمن اَسعانک اِسا،

و گوشتی چمن گوشتک

چه نام زلی بیی،

چون مردیک کته بییا.»

^{۲۴} چمه واسنه، مردک اِشتن پییر و مارک جدا آبی، و اِشتن زرنه پیوند خره و آوه ای بدن بینده.^{۲۵} آدم و چوه زن هر دو نفر لخت بنده و تور اَنگسندنه.

۳

انسانه نافرمانی

^۱ ماره زمینه همه‌ی وحشیه حیوانانک که خداوند خدا رچش آکرده به، پره زانتر بیا. آوه زلینش باته: «آیا واقعا خدا شامانه واته باغه هیچ کامین داران میوک گه مَخرا؟»^۲ زلی مارنه باته: «تانام باغه داران میوک بَخرام،^۳ اَمّا خدا واتشه،^۴ آ داری میوک که باغه وسطک اِسا آوه گه مخرا و آوه گه دس مَرنا، اگم نه که مَر.»^۵ «اَمّا ماره زلینّه باته: «یقیناً نِمرا.»^۶ چون خدا زانه که آدمی که اَوک بخرا شاما چَشمه آبینده و خدا شوار با و چاک و بد آزاننا.»^۷ وختی زلی بینده که آ داره میوه خردنه را چاکا و چشمک چاک دیار آبییره، و ایزه نی انسانه عقلمند بیینه را چاکا، آ میوکش اکتِه و بخردشه، اَندلی نی اِشتن شوعرش آدا که

اَوْنَه به و چَوَه شو نی آ میوکش بَخَه. ^۷ آدمی چوان هر دو نفره چَشمه آبنده و بزانشانه لختنده؛ پس آنجیره داره لیوشان هندیگرک وصل آکه؛ و اِشتنشان رالنگ رچ آکه.

^۸ روجه سَرینی موقعک آدم و چوه زَنَه خداوند خدا صَحصشان بَشنوس که باغک مترده، باغه داران میانک اِشتنشان خداوند خدا حضورک نوین آکه. ^۹ ولی خداوند خدا آدمش داد بکه، باتشه: «کاریش؟» ^{۱۰} آدمه باته: «اِشته صَحصم باغک بَشنوس و بَترسسم، چون لُختم، چمه واسنه اِشتنم نوین آکه.» ^{۱۱} خداوند خدا باتشه: «کی تِنه واته که لُختش؟ آیا آداره میوه کر خردَه که تِنم دستور دیه به آوک مَخری؟» ^{۱۲} آدمه باته: «إم زلی که تِه من آدیا که منه بیبیه، آدار میوکش من آدا و منین بَخَه.»

^{۱۳} پس خداوند خدا زلینش باته: «إم چه کاریه که گرده؟» زلی باته: «مارِه من وازی بَدِم و منین بَخَه.» ^{۱۴} خداوند خدا مارِنه باتشه: «چون إم کارر کرده،

همه‌ی اهلیه حیوانانک و همه‌ی زمینه وَحشیه حیوانانک ملعون ترش! اِشته همه‌ی عمر روجانک

اِشته تِرنه سرک خَزی و خاک خَری.

^{۱۵} از، اِشته و زلی میانک

و اِشته نسل و زلی نسله میانک دشمنتی نِیم؛

آ اِشته سره فرچ آگره

و ته چوه پاشنه گزی.»

^{۱۶} و خداوند خدا زلینش باته:

«اِشته زَنده داجه پر پر آگرم؛

داجنَه، خوردنان دنیا آوری.

اِشته اشتیاق إمه که اِشته شوعر سر تسلط بداری،

ولی آ اِشته سرک تسلط داره.»

^{۱۷} و خداوند خدا آدمش باته:

«چون ته اِشته زلی لاور گوش آگرده

و آدارک که تنم دستور دیه به مَخری، خردَه،

زمین اِشته واسه لعنت بی،

ته اشته همه‌ی عمر روجانک رنج و زحمتنه زمینک نان بر آوری.
 ۱۸ زمینک اشته را بره بنه آرایه،
 و ته زمینه گیاهانک خری.
 ۱۹ اشته تقاله عرقنه
 نان خری،
 تا آدمی که آگردی به خاک.
 چمه واسنه که ته خاکک رچ آبیش؛
 چون ته خاک ایش
 و به خاک آگردی.»

۲۰ آدم اِشتن زَنر نامش حوا اَنّا، چون حوا همه‌ی زنده انسانان ما بیا.
 ۲۱ خداوند خدا حیوانه پوستنه آدمه و چوه زنر را خلوش رچ آکه و آوانش دکه.
 ۲۲ چاوش خداوند خدا باتشه: «اسا آدم ایگله چاما شوار بیه، که چاک و بده
 آزانه. مرزام گه اِشتن دسه دُراز آکره دار زندگی میوکین آگیره و بخره و تا ابد زنده
 بمانه.» ۲۳ پس خداوند خدا آدمش باغه عدنک برکه بر تا زمین سر کار بکره، ه
 زمین که آوک رچ آبیّه به. ۲۴ خداوند خدا آدمش باغه عدنک برکه، باغه شرقه
 طرفک، گروپی فرشتش بنانده که آوه آتشینه شمشیرشان داشته که هر طرفه را
 حرکتشان کردده، تا آراهی که به زندگی دار آرسه نگهبانی بکرده.

۴

قائن و هابیل

۱ آدم اِشتن زرنه حوانه هم خواب ببه و حوا اور آبیا، و قائنش دنیا بوعدده،
 و باتشه: «خداونده کمکنه مَرِدکی به وجود بوَوردمه!» ۲ چوه پش، حوا چوه
 برا هابیلش دنیا بوَورد. هابیل شوانّه به و قائن زمین سرکش کار کرده. ۳ ای
 مدته پش، قائن زمینه محصولک خداوند را هدیه اش ببه. ۴ و هابیل نی، چند
 گله اِشتن رَمه حیوانک که همان پرانتر دنیا آمیه بنده و چوان چربترین یاگاکش
 هدیه بوَوردشه. خداوند هابیل و چوه هدیه اش قبول بکرده، ۵ ولی قائن و
 چوه هدیه اش قبول نکرده. پس قائن پر عصبانی آبه و فیچش آردا. ۶ خداوند
 قائن نه باتشه: «چیّه را عصبانیش و چیّه را فیچر آردیه؟ ۷ اگم آ چی ای که
 درسته انجام بدی مگم ته قبول نیی؟ ولی اگم آ چه که درسته انجام مدی،

بِذَانِ كِه گَنَاهِ بَرَه پِشْتَك كَمِينَش كَرْدَه وَ اِشْتِیَاقِ دَارِه كِه اِشْتَه سِرَك تَسْلَط بِدَارِه، اَمَّا تَه گَه گَنَاهِ تَسْلَط بِدَارِی.»

^۸ قَائِنِ اِشْتِنِ بَرَا هَابِيلِ نَه بَاتَشَه: «بوره بِشَامِ زَمِينَه سَر.» وَ وَقْتِی زَمِينَه سِرَك بِنْدَه قَائِنَه اِشْتِنِ بَرَا هَابِيلَه رَا حَمَلَش بَكَه وَ اَوْش بُوَكُوشْت. ^۹ اَدَمِی خَدَاوَنْدِ قَائِنِ نَه بَاتَشَه: «اِشْتَه بَرَا هَابِيلِ كَارِيَه؟» قَائِنَه جَوَاوِ بَدَا: «زِنَانَسِرْم؛ مِگَم اَز چَمِنِ بَرَا نِگَهْبَانِم؟» ^{۱۰} خَدَاوَنْدَه بَاتَه: «چِر كَرْدَه؟ اِشْتَه بَرَا خُونِ زَمِينَكِ مَن دَاد كِرْدَر. ^{۱۱} اِسا زَمِينَه تَه لَعْنَتِ كِرْدَش، هَر زَمِينِی كِه اِشْتِنِ گَرِش اَكْرَدَه تَا اِشْتَه بَرَا خُونَه كِه اِشْتَه دَسَنَه اَرَكْرَدَه اَرَبِرَه. ^{۱۲} وَخْتِی زَمِينَكِ كَارِ بَكْرِی، زَمِينِ دَ اِشْتِنِ قُوْتَه تَه اَنْدِيَه. تَه دُنْيَاكِ فَرَارِی وَ اَوَارَه بِی.» ^{۱۳} قَائِنَه خَدَاوَنْدِ نَه بَاتَه: «چَمِنِ مَجَازَاتِ پَرْتَرِ اَز اَبِی اِسَه كِه بَتَانِم تَوَع بُوَعِرْم. ^{۱۴} دِيسِ اُورِی مَنرِ اِمِ زَمِينَكِ بَرَكْرَدِم وَ دَ نَتَانِم اِشْتَه حَضُورَكِ بِيِيِم. اَز دُنْيَاكِ فَرَارِی وَ اَوَارَه اَبِيِيِم وَ هَر كِی مَن پيدا بَكْرَه، مَن كُوشَه.» ^{۱۵} اَدَمِی خَدَاوَنْدِ قَائِنَه بَاتَه: «نَه اَنْجُورَه نِيِيِ، اِگَم كَسِی قَائِنَه بُوَكُوشَه، اَوَكِ هَفْتِ بَرَابَرِ پَرْتَرِ اَنْتِقَامِ اَرَكْتَه بِی.» چَاوشِ خَدَاوَنْدَه نِشَانَه اِی قَائِنَه رَا بِنَا تَا اِگَم كَسِی اَوَه پيدا بَكْرَه، اَوَه مَكُوشَه. ^{۱۶} پَسِ قَائِنِ خَدَاوَنْدَه حَضُورَنَه بَرِ بَرِشَه، وَ سَرزَمِينَه نُوْدَكِ سَاكِنِ اَبَه، كِه بَاغَه عَدَنَه شَرْقَه طَرْفَكِ بَه. ^{۱۷} قَائِنِ اِشْتِنِ زَنْرَنَه هَم خَوَابِ بَبَه وَ چَوَه زَنَه اِوَرِ بِيِيَا وَ خَنُوخَشِ دُنْيَا بُوَعِرْدَه. اَدَمِی قَائِنِ اِيْگَلَه شَهْرِيْشِی رَچِ اَكَه وَ اِشْتِنِ زَارِ خَنُوخَه نَامَشِ اَشَهْرَه سِرَكِ اَنَا. ^{۱۸} خَنُوخَه رَا زَايِيِي دُونْيَا بَامَه وَ چَوَه نَامَشِ عِيرَادِ اَنَا، عِيرَادِ مَحْوِيَاثِيْلِ پَه اِسِ بَه، مَحْوِيَاثِيْلِ مِتُوشَاثِيْلِ پَه اِسِ بَه، وَ مِتُوشَاثِيْلِ لِمِكِ پَه اِسِ بَه. ^{۱۹} لِمِكِ دُو گَلَه زَنَشِ بِيرْدَه. اِيَه نَامِ عَادَه وَ اَدْرِينِ نَامِ ظَلَه اِسِ بَه. ^{۲۰} عَادَه، يَابَالَشِ دُنْيَا بُوَعِرْدَه. چَادَرِ نِشِينِی وَ مَالِ دَارِی يَابَالَنَه شُرُوعِ بَبَه. ^{۲۱} چَوَه بَرَا نَامِ يُوِبَالِ بَه. چَنگِ وَ لَلَه نُوَازَنْدِگِ يُوِبَالَنَه شُرُوعِ بَبَه. ^{۲۲} ظَلَه نِی تُوِبَالِ قَائِنَشِ دُنْيَا بُوَعِرْدَه، كِه هَمَه جُورَه اَبْزَارِ اَهْنِی وَ مَفْرَقِيشِ رَچِ اَكْرَدَه. تُوِبَالِ قَائِنَه خُوَعِرِ نَامِ، نَعْمَه بَه.

^{۲۳} لِمِكِ اِشْتِنِ زَنْرَانَه بَاتَشَه:

«عَادَه وَ ظَلَه، چَمِنِ صَبْصَبَه بَشْنُوَا،

اِی لِمِكَه زَلِيَانِ اَچِيَانِی كِه وَاتْرَمِ گُوشِ اَكْرَا.

اِيْگَلَه مَرْدِكِی چِمَه وَاسَنَه كِه مَنَشِ زَخْمِی بَكَه بُوَكُوشْتَمَه،

اِيْگَلَه جُوَانِی چِمَه وَاسَنَه كِه مَنَشِ بِيِيِم.

^{۲۴} اِگَم قَائِنَه كُوشْتَنَه وَاسَنَه هَفْتِ بَرَابَرِ اَنْتِقَامِ اَرَكْتَه بِيِيِ،

پس لَمِکَه کوشتنه واسنه، هفتاد و هفت برابر انتقام آرکته بیی.»
 ۲۵ آدم هنی اِشتن زرنه هم خواب ببه و حوا زاییشی دنیا بوَعرده و چوه نامش
 شِیث انا، چون که باتشه: «خدا هابيله عوض که قائن اوش بوکوشت، علوده
 زاییشی منش آدا.» ۲۶ شِیث را نی زایي دنيا بامه و چوه نامش اَنوش انا. آدمی،
 مردِمه شروع بکه خداوند نامشان کِفر واَتن.

۵

آدمه نسل

۱ اِمه آدمه نسله کتابا، وقتی خدا انسانش خلق بکه، اوش خدا شوار چ آکه.
 ۲ خدا اوش مردک و زلی خلق بکردنده، و آوانش برکت آدا، و چوان خلق
 کردنده روچک چوان نامش انسان انا.
 ۳ وقتی آدم صد و سی ساله به چوه را زایي دنيا بامه که چوه شکل و شمایل و
 چوه شوار به؛ و چوه نامش شِیث انا. ۴ شِیث دنيا آمین پَش، آدم هشتصد
 سال زندگیش بکه و علوده کولان و کیلیان صاحب ببه. ۵ پس تمام آدمه عمر
 که زندگیش بکه نهصد و سی سال به؛ و بمرد.

۶

شرارته پر آبیین

۱ وقتی آدمان تعداد زمینک پر آبه و چوان را کیلیانی دنيا بامنده، ۲ خدا کولان
 بیندشانه آدمان کیلی چنده قشنگنده، هر کامین اوکشان که پسند کرده، آوانه
 ویوشان کرده. ۳ چاوش خداونده باته: «چمن روح تا ابد انسانک نمانه، چون آ
 بشر خاکی اِسِه: چه عمر صد و بیست سال بی.» ۴ آ روزگارک و چوه پَش، آدمی
 که خدا کولهان و آدمان کیلیان هندیگرنه ویوشان بکه، آدمان کیلیان چوان را
 خُوردنانشان دنيا بوَعرده که نفیلیمه نسلک ببنده. ۵ اِم نفیلیم موجوداتی بنده که
 چوان جُسه غول شوار به و قوی بنده. ۶ اِم نفیلیم قدیمه دورانک پهلوانان بنده،
 و مشهور بنده.

۷ خداوند بیندشه که انسانه شرارت زمینک خیلی پر آبیته، و چوان دله فکران
 نیت دائم فقط بدی اِسِه. ۸ خداوند پشیمان آبه که انسانش زمینک خلق

کرده، و چوه دله به درد بامیا. ^۷ پس خداوند باتشه: «إم انسانی که خَلقم کرده، زمینک محو آگرم، هم انسان و هم حیوانان و هم خزندان و هم آسمانان پرندان، چون چوان رَچ آگردنک متاسف آبییم.» ^۸ اما نوح مورد لطف خداوند ببه.

^۹ نوحه نسله سرگذشت إمه اسنده. نوح صالح مردکی ببه و اِشتن زمانه مردمه دِلک درستکار ببه. نوح خدا گوسه مطابق زندگیش کرده. ^{۱۰} نوحه سُه گله زا داشته که چوان نام: سام و حام و یافث ببه.

^{۱۱} زمین خدا نظرک فاسد ببه و ظلم و ستمنه فِت آبییه ببه. ^{۱۲} خدا بیندشه که زمین فاسد آبییه، چون که همه‌ی بشره زمینک اِشتن راهشان فاسد آکرده ببه. ^{۱۳} خدا نوح نه باتشه: «رایمه همه‌ی بشره از بین بَرم. چون زمین چوان واسنه، ظلم و ستم نه فت آبییه. از آوان زمیننه نابود آگرم.» ^{۱۴} اِشته را ایگله کشتی ای گوفر داره چوعنه رَچ آکه، کشتی دِلک اتاقانی رَچ آکه، و چوه دله و بره قیرنه آلاوع بکه. ^{۱۵} کشتی، اِنجوره رَچ آکه: کشتی طول گه صد و سی و پنج متر، چوه عرض بیست و دو متر و چوه ارتفاع سیزده متر بیی. ^{۱۶} کشتی سقفک نیم متر جیرتر ایگله پنجره ای رَچ آکه. کشتی بره چوه تکک بنه و کشتی سُه طبقه رَچ آکه، جیرین طبقه، وسطین طبقه و کفایین طبقه. ^{۱۷} چون از، زمینک سیل خرسانم تا همه‌ی موجودات زنده ای که آسمانه جیرک نفس کشنده، نابود بگرم. هر چه زمینک اِسته، مره. ^{۱۸} اما از چمن عهده تَته دوندم، و تِه دیشی کشتی دله؛ تِه و اِشته زاران و اِشته زَنه و اِشته ویوه، تنه دیشینده کشتی دله. ^{۱۹} هر موجود زنده ای کی، ای جفت نر و ماده اِشتن نه ببه کشتی دله تا تنه زنده بماننده. ^{۲۰} پرندانک مطابق چوان جنس، و حیوانانک مطابق چوان جنس و هر خزندۀ ای گِله سرک مطابق چه جنس، هر کامینک ای جفت آینده اِسته وَر تا آوان زنده نیا بداری. ^{۲۱} هر خَرَدَنه چی ای کی اِشتن نه آگی و ذخیره بکه، تا اِشته و چوان را خوراک بیی.» ^{۲۲} پس نوحه اِنجوره بکه؛ نوح هر چی که خدا اوش فرمان دیه ببه، انجامش بدا.

V

^۱ خداونده نوح نه باته: «تِه اِشته همه‌ی اهل کییه نه بشه کشتی دله، چون اِم زمانه مردمه دِلک فقط تِم صالح ویندش. ^۲ اِشتن نه هفت جفت همه جوره حلال گوشته حیوانانک، نر و ماده، و حرام گوشته حیوانانک، ای جفت، نر و

ماده،^۳ و آسمانان پرندگان، نی هفت جفت نر و ماده، ببه، تا چوان نسله همهی زمینک زنده نیا بداری.^۴ از هفت روجه پَش، چهل شو و چهل روج زمینک واران وارایم، و هر موجود زنده ای که رجم آگرده زمینک محو آکریم.»^۵ نوح هر چه که خداوند آوش فرمان دیه به انجامش بدا.

^۶ نوح شیشصد ساله به که زمینک سیل بامه.^۷ و نوح و چوه زاره و چوه زن و چوه ویوه دشنده کشتی دله تا سیلک در آمان ببینده.^۸ حلال گوشته حیوانان و حرام گوشته حیوانان، و پرندان و همهی خزندان زمینک،^۹ ای جفت ای جفت، نر و ماده، نوح نه دشنده کشتی دله، درست آجور زه که خدا نوح نه واته به.^{۱۰} هفت روجه پَش، سیل زمینک بامه.

^{۱۱} نوحه زندگی ششصدومین ساله دلک، دومین مانگه هفدهمین روجک، آ روجک، همهی زمینه دله آوان فوراناشان بکه بره را آسمانان پنجره نی آبنده.^{۱۲} و چهل شو و چهل روج زمینک واران بوارس.^{۱۳} هه روجک، نوح و چوه زاره سام و حام و یافث و نوح زنه و چوه سه گله ویوه دشنده کشتی دله،^{۱۴} همهی وحشیه حیوانان مطابق چوان جنس، و همهی اهلیه حیوانان، مطابق چوان جنس، و همهی خزندان گله سرک، مطابق چوان جنس، همهی پرندان مطابق چوان جنس و همهی حیوانان بالدار، آواننه دشنده کشتی دله.^{۱۵} پس ای جفت ای جفت، همهی موجوداتی که روح زندگی شان داشته بامنده نوح نه دشنده کشتی دله.^{۱۶} آجوره زه که خدا نوح نه فرمان دیه به، حیوانانی که دشنده کشتی دله نر و ماده همهی موجودات زندک اس بنده. آدمی خداوند کشتی برشه، چوان پشتنه دوسا.

^{۱۷} چهل روج زمینک سیل به، و او پر آبه و کشتیشه زمینک بلند آگردا.^{۱۸} اوعه بامنده کفا، و اوعه زمینک پر آبنده، و کشتیه آوان سرنه را دگسا.^{۱۹} اوعه زمین سرک اینده کفا آشنده که همهی بلنده کوهه که تمام آسمانان جیرک بنده، اوعه جیر بشنده.^{۲۰} اوعه کوهان سرنه شیش متر کفا آشنده، و کوهشان بوپوشانسنده.^{۲۱} و همهی موجودات زنده ای که زمینکشان حرکت کرده، پرندانک کته تا اهلیه حیوانان و وحشیه حیوانان و زمینه همهی ویلیه موجودات و همهی آدمه، بمردنده.^{۲۲} هر موجودی که خشکیک به و روح زندگی داشتشه، بمرده.^{۲۳} خداوند هر موجود زنده ای که زمینک بنده محوش بکه، انسانک کته تا حیوانان و خزندان و آسمانان پرندان. اوه زمین سرک محو آبنده؛ فقط نوح بماند و کسانی که اونه کشتی دلک بنده.^{۲۴} اوعه صد و پنجاه

۱ اما، خدا نوح و همه‌ی وحشیه حیوانان و همه‌ی اهلیه حیوانه که اونه کشتیک بنده ویرش بوعدده، و خدا باهادی زمینک بوازنسشه و اوعه، یواش یواش کم آبنده. ۲ زمینه دله اوعان آنشتنده و آسمانان پنجره نی دوسه آبنده؛ و وارن آسمانانک بند بامه. ۳ اوعه زمینک ایزه ر کم آبیردنده. صد و پنجاه روجه پش، اوعه کم آبییه بنده. ۴ هفتمین مانگه هفدهمین روجک، کشتیه آزارات کوههان سرک بنشتا. ۵ اوعه کم آبیین تا دهمین مانگ ادامش داشته و دهمین مانگه اولین روجک، کوهه توک دیار آبنده.

۶ چهل روجه پش، نوح، آ پنجره‌ای که کشتیکش رچ آگرده بیا، آگردشا ۷ و ایگله غجله ایشی بخرسانسا. غجله تا آدمی که زمین خشک آبی ام ور و اور را پروازش کردرده. ۸ چاوش نوحه ایگله کوتری بخرسانسا تا بیینه که اوعه زمینک کم آبیینده یا نه. ۹ ولی کوتره یاگپی نشتنه را پیداش نکه، و آگردسا کشتی دله نوحه ور، چون او همه‌ی زمینش دیکته به. پس کوتره آگردسا کشتی دله نوحه ور. نوح ایشن دسشه دراز آکرد و کوترشه بکتا ببردشا ایشن ور کشتی دلک. ۱۰ نوحه هفت روج صبر بکه و هنی کوترشه کشتی دلنه بخرسانسا. ۱۱ نمسیره دم به که کوتره آگردسا چوه ور، و ایگله تازه زیتونه لیوی ایشن توککش داشته. پس نوحه بزآنسه او زمینک کم آبییه. ۱۲ نوحه هنی هفت روج صبر بکه و هنی کوترشه بخرسانسا، ولی ام سفر کوتره د آنگدرسا چوه ور.

۱۳ نوحه زندگی ششصد و یکمین ساله دلک، اولین مانگه اولین روجک، زمینه او خشک آبه، آدمی نوح، کشتی سرپوشش آکته دیشته و بیندشه زمین خشکه. ۱۴ دومین مانگه بیست و هفتمین روجک، زمین خشک آبییه به. ۱۵ آدمی خدا نوح نه باتشه: ۱۶ کشتیک برشه بر، اشته زن و اشته زاره و اشته ویوان ایشن نه کشتی نه ببه بر. ۱۷ و هر موجود زنده ای که اشته ورک اسه، یعنی پرندان، حیوانان و هر خزنده ای که زمینک خزنده، همان گشتیک برکه بر تا زمینک پخش آبیینده، بارور آبیینده و زمینک پر آبیینده. ۱۸ پس نوح ایشن زاران و ایشن زرنه و ایشن ویوان نه کشتیک برشه بر. ۱۹ و همه‌ی وحشیه حیوانان، و همه‌ی خزندان، و همه‌ی پرندان، و هر چه که زمینکشان حرکت کرده، دسته دسته کشتی نه برشنده بر.

خدا عهد نوح نه

^{۲۰} آدمی نوحه خداوند را قربانیه یاگپی بیناش بکه و ای تعداد از هر حلال گوشته حیوان و ای تعداد از هر حلال گوشته پرندهش بکت و اوش قربان یاگاک بناننده، و تمام سوجه قربانیش بکه. ^{۲۱} وقتی که آ سوته قربانیان چاکه بو خداونده حضور آرسس خداوند اِشتن دلکش باته: «چمه پش د هرگز زمینه انسانه واسنه لعنت نکرم، هر چند که انسانه دِله نیت، هه خوردنتینه بدیه. و د هرگز همه‌ی موجودات زنده هلاک نکرم، انجوره که اِم سفر کردم.» ^{۲۲} «تا وقتی که دنیا بر قرار اِسه،

کاشتن و دوریین،

سرما و گرما،

توسان و زمستان،

روح و شو،

از بین نیشی.»

۹

^۱ خدا نوحه و چوه زارانش برکت آدا آوانش باته: «بارور و پر آبا و زمینه فت آکرا. ^۲ زمینه همه‌ی وحشیه حیوانان و آسمانان همه‌ی پرندهان و هر خزنده ای که زمینک خزه و همه‌ی دریا ماهی؛ شاماک ترسنده و وحشت کونده؛ آوه شاما اختیاریک نیه بیینده. ^۳ هر موجود که زنده اِسه و حرکت کره، شاما را خوراک بی. آجوره که سبزه گیایه شامام آدانه، اِسا همه‌ی چیان شاما آدیم. ^۴ اما گوشتیه که چوه خون نه که آوه زندگی آدیه، مَخرا. ^۵ و شاما خونه تاوانه که آوک زندگی اِسه آرگیرم. هر وحشیه حیوانک و انسانک که ایگله انسانی بوکوشه تاوان آرگیرم. از هر انسانی که ایگله علوده انسانی بوکوشه نی تاوان آرگیرم.

^۱ «هر کسی که ایگله انسانه خونه آرکره،

چوه خون نی انسانه دستنه آرپی؛

چون خدا انسانش اِشتن شکل و شمایل خلق کرده.

^۷ شاما، بارور و پر آبا؛ و زمینک پر پر آبا و زمینه فت آکرا.»

^۸ چاوش خدا، نوح و چوه زارانش باتشه: ^۹ «از چمن عهده شامانه و شاما پَش شاما خُوردنان دِوندم، ^{۱۰} و ایزه نی چمن عهده هر موجود زنده ای نه که شامانه اِسه، پرندهان، اهلیه حیوانان و هر وحشیه حیوانی گله سرک شامانه

اسنده، یانی همه‌ی آوانی که شامانه کشتیک بر برشنده دوندم. ام زمینک همه‌ی وحشیه حیوانان را اِسِه. ^{۱۱} از شامانه عهد دوندم دَ هرگز کل موجوداته سیله اوعنه نابود نکرم، دَ هرگز اِنجوره سیلی نیی که زمینه ویران بکره. ^{۱۲} و خدا باته: «آ عهدی که چمن و شاما و هر موجود زنده ای که شامانه اِسِه و همه‌ی نسلی که شاما پَش آیینده نشانه اِمه که. ^{۱۳} از چمن قاریننه جله ابران دلک نِیم، قاریننه جله چمن و زمینه عهد نشانه بییه. ^{۱۴} هر موقع ابران بوعرم زمینه سر و قاریننه جله ابران دلک دیار آبییه، ^{۱۵} آدمی چمن عهده شامانه و همه‌ی موجودات زندنه ویر آورم. دَ هرگز اوعه، سیلی نیبینه که همه‌ی موجوداته نابود بکرنده. ^{۱۶} هر موقع قاریننه جله ابران دلک دیار آبییه، از اوه وینم و آ ابدیه عهده که، خدا و زمینه همه‌ی موجودات زنده میانک اِسِه ویر آورم.» ^{۱۷} خدا نوحنه باتشه: «ام آ عهدی نشانیه که چمن میانه و زمینه همه‌ی موجوداته زنده میانه دِوَسَمه.»

نوحه زاره

^{۱۸} نوحه زاره که کشتی نه براننده بر سام، حام و یافث بنده. حام، کنعانه په اِسِه. ^{۱۹} اِمه نوحه سُه گله زاره بنده و مردمی که سر تا سر دنیاک پراکنده اِسنده، آوانک به وجود آمیبنده.

۱۱

بابل بُرج

^۱ همه‌ی دنیا مردم ایگله زواننه لاوشان کرده و چوان کلمات هندیگره آشپیره. ^۲ وقتی مردم مشرقنه کوچشان کردرده، سرزمینه شنعار کشان ایگله دشتی پیدا بکه. و آگاره بندرسنده. ^۳ آوان هندیگرنه باتشانه: «بایا خِشت رچ آکرام و آوان چاک پِچام.» آوان سِگه عوض خِشت، و ملاته عوض قیرشان داشته. ^۴ چاوش باتشانه: «بایا چاما را ایگله شهری بنا بکرام و آ شهرک ایگله برجی رچ آکرام که سر به آسمان آئییه، و چاما را اِسَم و رسم دار ببام، مبادا که همه‌ی زمینک پخش و پلا آبام.» ^۵ خداوند بامه جیر تا شهر و آ برجی که انسانه خوردنان بنو کردرده، بینه. ^۶ خداونده باته: «دیس اِم مردم ایگله قوم اِسنده و اوه همه ایگله زواننه لاوه کردرنده و اِم تازه چوان کاره شروع؛ ده هیچ کاری نی

که اگم آوه رایشان بیی انجام بدینده، چوان را غیر ممکن بیی. ^۷ بایا بشام جیر و چوان زوانه هندیکر بزنام تا هندیکره زوانه مَفهمنده.» ^۸ پس خداوند آوانش، آگردنه همه‌ی زمینک پخش و پلا آگردنه و آوان آ شهره بینو کردنک دس آکت. ^۹ چمه واسنه آ شهره نامشان بابل آنا یعنی هندیکر زین، چون آگازنه خداونده همه‌ی زمینه مردمه زوانش هندیکر بیزی. آگردنه، خداونده آوش همه‌ی زمینک پخش و پلا آگردنه.

سامه نسل

^{۱۰} اِمنده سامه نَسله: وقتی سام صد ساله به، دو سال توفانه پَش، آرفکشداد دنیا بامه؛ ^{۱۱} و آرفکشداده دنیا آمینه پَش، سام پانصد سال زیندیگیش بکه و علوده کولان و کیلیان صاحب ببه.

^{۱۲} آرفکشداد سی و پنج ساله به که شَلخ دنیا بامه؛ ^{۱۳} و شَلخه دنیا آمینه پَش، آرفکشداد چهارصد و سه سال زیندیگیش بکه و علوده کولان و کیلیان صاحب ببه.

^{۱۴} شَلخ سی ساله به که عِبر دنیا بامه؛ ^{۱۵} و شلخ عِبره دنیا آمینه پَش، چهارصد و سه سال زیندیگیش بکه و علوده کولان و کیلیان صاحب ببه.

^{۱۶} عِبر سی و چهار ساله به که فِلج دنیا بامه؛ ^{۱۷} و فِلجه دنیا آمینه پَش، عِبر چهارصد و سی سال زیندیگیش بکه و علوده کولان و کیلیان صاحب ببه.

^{۱۸} فِلج سی ساله به که رَعو دنیا بامه؛ ^{۱۹} و رَعو دنیا آمینه پَش، فِلج دویست و نه سال زیندیگیش بکه و علوده کولان و کیلیان صاحب ببه.

^{۲۰} رَعو سی و دو ساله به که سِروج دنیا بامه؛ ^{۲۱} و سِروجه دنیا آمینه پَش، رَعو دویست و هفت سال زیندیگیش بکه و علوده کولان و کیلیان صاحب ببه.

^{۲۲} سِروج سی ساله به که ناحور دنیا بامه؛ ^{۲۳} و ناحوره دنیا آمینه پَش، سِروج دویست سال زیندیگیش بکه و علوده کولان و کیلیان صاحب ببه.

^{۲۴} ناحور بیست و نه ساله به که تارح دنیا بامه؛ ^{۲۵} و تارح دنیا آمینه پَش، ناحور صد و نوزده سال زیندیگیش بکه و علوده کولان و کیلیان صاحب ببه.

^{۲۶} تارح هفتاد ساله به که آبرام و ناحور و هاران دنیا بامنده.

^{۲۷} تارچه نسله اِمه اِسنده: تارح، آبرام و ناحور و هاران په اِس به، هاران لوطه په به. ^{۲۸} هاران وقتی که حلا چه په تارح زنده به، اِشتن زادگاک، یعنی شهر اُور

گلدانیانک، پمّرده. ^{۲۹} ابرام و ناحور هر دو نفر زنشان پته. ابرامه زنر نام سارای، و ناحوره زنر نام ملگه اس به، ملگه هارانۀ دت بیا، هاران علوده خوردنیشی داشته که چوه نام یسگه به. ^{۳۰} سارایه سانسوز بییا و خردنش نداشت. ^{۳۱} تارح، اِشتن کوله ابرام و اِشتن نوه لوط، که هاران کوله به و اِشتن ویوه سارای، که چوه زار، ابرام زن بیا اکتشده، و آوه هندیگرنه شهر اُورِ گلدانیان نه راه دگسندۀ تا بیشینده به سرزمین گنعان، اما وختی آرسسندۀ به شهر حران، آگارک بندرسندۀ. ^{۳۲} تارحه دویست و پنج سال عمر بکه و شهر حرانک پمّرده.

۱۲

ابرامه دعوت

۱ خداوند ابرام نه باتشه: «اِشته مملکتک، اِشته قوم و خویشان ورک و اِشته پییر کییک برا ویش اِسرزمینی که از ته آمانم. ^۲ تک ایگله پیله قومی رچ آگرم، و ته برکت آدیم؛ اِشته نامه پیله آگرم، ته اِشتن ایگله برکت بی. ^۳ کسانی که ته برکت آدینده آوان برکت آدیم، و هر کسی که ته بی حرمتی بکره لعنت گرم؛ و اِشته واسطه نه همه‌ی زمینه مردم برکت گیرنده.»

۴ پس ابرام، آجوره ز که خداوند آونه واتش به، بشه؛ و لوط نی آونه بشه. آدمی که ابرام شهر حرانک بر برشه، هفتاد و پنج ساله به. ^۵ ابرامه اِشتن زنه سارای، اِشتن براره ز لوط، و همه‌ی اِشتن مال و ملاله که بیدوشان آورده به و غلامانی که حران کشان به دست آورده به، اکتشده و راه دگس سرزمین کنعانه را، وقتی که آرسسندۀ به سرزمینه گنعان، ^۶ ابرام اِسرزمینک تا محل بلوطِ مورِه، که شهر شکیمک اِسبه، پِران بشه. آزمانک، گنعانیان اِسرزمینک بنده. ^۷ آدمی خداوند بر ابرام ظاهر آبه و باتشه: «ام سرزمینه اِشته نسله آدیم.» پس ابرام آگارک، خداوند را، که چوه را ظاهر آبیه به، قربانه یاگیشی رچ آکه. ^۸ ابرام آگارنه کوچش بکه به ناحیه کوهستانی که بیت‌ئیل شرقک اِسه، آگارش خیمه بیزی. جوری که بیت‌ئیل خیمه غرب طرف و عای چوه شرق طرفک اِسبه. آگارک ابرام خداوند را قربانه یاگایی رچش آکه و خداوندش پرستش بکه. ^۹ چاوش ابرام ایزه که ز کوچش کردرده، ناحیه نِگبه طرفه را بشه.

ابرام و سارای مصرک

۱۰. آسرزمینک قحطی بیه، پس ابرام کوچش بکه به مصر تا مدتی آگاره زیندگی بگره، چیه را که آسرزمینک قحطی پر چتین به. ۱۱. مصره دله دیشینه نزدیکیک، ابرام اِشتن زَرَنه سارای نه باتشه: «زانسرم که ته قشنکه زلی اِسش. ۱۲. وقتی مصریه ته بیننده، واجنده: «اِمه آمردکه زنا.» آدمی من کوشنده ولی تِه زنده هرزنده. ۱۳. پس ته باج چمن خُویش، تا اِشته واسنه منه چاک رفتار بکرنده، و چمن جان اِشته واسنه، در آمان بیبی.» ۱۴. وختی ابرام دِشه مصر دله مصریه، بیندشانه که آزلیه پر قشنگا. ۱۵. وختی فرعون دَرِباره آدمه سارای شانه بیندا، چوه قشنگی کشان فرعون را تعریف بکه. پس سارای شانه بپردا فرعونه کاخه را. ۱۶. فرعون سارای واسنه ابرامنش چاک رفتار بکه، و ابرامش، پسان و گامیشان، نره الاغان و مایه الاغان، نوکران و کنیزان و دَوَعان آداشه. ۱۷. اَمّا خداوند، سارای، ابرام زئر واسنه، فرعون و چوه کاخه آدمان بَرکه بلاهانی دچار بکردنده. ۱۸. پس فرعون، ابرامش داد بکه و باتشه: «ام چه کاریه که منر کرده؟ چیه را منه نواتره که سارایه اِشته زنا؟» ۱۹. چیه را باتره: «چمن خُوعا» که از آونه ویوه بکرم؟ بیگی اِمین اِشته زنه. آوه آگی و بشه!» ۲۰. آدمی فرعون، ابرام درباره اِشتن آدمانش دستورانی بداء، و آوه ابرام و چوه زنه و هر چه نه که داشتشانه مملکتک برکردشانه.

۱۹

سُدوم و عموره

۱. نِمِسِردم، آ دو گله فرشته آرسنده شهر سُدوم، لوط شهره دروازه وَرک نشته به. وقتی لوط آوانش بیندنده اِشتن یاگاک بهشته تا چوان پَران برشی و تعظیمش بکه و ایینده شت آبه که صفتش گل آرسس. ۲. باتشه: «ای چمن سروران، شاماک خواهش کرم بایا شاما اِم نوکر کییه و شاما لنگان بوشورا و شوه را بندرا. چاوش تولیبصحی زو هیضا، و شاما راه شا.» آوان جواب آدا: «نه، آما شوه را شهر میدانک وندرام.» ۳. ولی لوطه ایینده اصرار بکه که آوه لوطنه بشنده چوه کیه. لوط چوان را میهمانیش بکت و فطیره نانش بیت و آوان بخه. ۴. اَمّا پیش از اِم که بوخوسنده، شهره مردکه، یانی شهره سُدوم مردکه، پیر و جوانک، همه یاگای شهرک، لوط کییه دویرشان بکته. ۵. آوان لوطشان داد بکه، باتشانه: «آ مردکه که آشان اِشته وَر آمینده کارنده؟ آوان

بوعه بر چاما ور تا آوانّه هم خواب ببام. ^۶ لوط برشه بر، چوان ور و برشین
 اِشتن پشدنه دوست، ^۷ و باتشه: «نه، ای چمن براران، شاما مندت کرم ام بده
 کاره مکر. ^۸ دیسا از دو گله کیلی دارم که تا اسا هیچ مردکینه هم خواب بینه
 نینده. مدارا آوان بوعم بر، شاما ور و هر چه که رایرانه آواننه بگرا. فقط ام
 مردکان نه کاری مدارا، چون چمن کیک پناهشان کته.» ^۹ ولی آوان جواو بدا:
 «بش آور.» و باتشانه: «ام مردک غریبه به که بامه چاما شهرک ساکن ببه، و
 اسا آمیه چاما را قاضی بییه! اسا تنه آوانک بدتر کرام.» پس آ مردکشان یعنی
 لوطشان هوجوم بوعه و بامنده پرن تا بر بشکنجاننده. ^{۱۰} ولی آ مردکه که کییه
 دلک بنده اِشتن دسشانه دراز آکرده، و لوطشان ببه کییه دله اِشتن ور و برشان
 دوست. ^{۱۱} چاوش آ مردکه ای که کییه برک بنده، پیلک گته تا ویلی، کورشان
 بکردنده ایزه که آوه نتانسانه بره پیدا بکردنه.

^{۱۲} چاوش آ دو گله مردک لوط نه باتشانه: «انگارک هنی کسی داری؟ زمانی،
 کولهانی، کیلیانی، هر کی که ام شهرک داری انگاردنه ببه بر، ^{۱۳} چون هر لحظه
 اییه که انگا نابود بگرام؛ چمه واسنه که آ مردمه آه و ناله صص که اینگ مردم
 آوان ظلم کردرنده، خداونده حضور آرسه، و خداوند آماش خرسانسمن تا اینگ
 نابود بگرام.» ^{۱۴} پس لوط بشه بر تا اِشتن زما آن نه، که قرار به چوه دترانه ویوه
 بکردنه، لاهه بکره. آواننش باته: «بیضا و اینگاردنه بشا بر، چون هر لحظه یه که
 خداوند ام شهره نابود بگره!» اما چوه زما آن ایزه شان بزانس لوط شوخی کرد.
^{۱۵} صیب دم، آ فرشتان لوط نه، باته: «بلف البحل بیض! اِشته زن و دو گله
 کیلیان که اینگاردنه آگیر، مبادا شاما نی ام شهره مجازاتک هلاک ببا.» ^{۱۶} اما
 لوطه ام دس آدس کردرده، پس آ مردکه چمه واسنه که خداوند لوطش رحم
 کرده به لوطه دسشان و چوه زن و چوه دو گله دتران دسشان بکت و آوشان بر
 برکردنده، شهر برکشان بنا. ^{۱۷} ایزه که آوشان بر برکردنده، ایگله آ مردکانک باته:
 «شاما جانه را دوزا! پشت سره را دیمدسا، ام دشته هیچ یاگاک موندرا! کوهان
 را دوزا، مبادا هلاک ببا!» ^{۱۸} ولی لوط آواننه باتشه: «ای چمن سروران، ایزه
 مبی! ^{۱۹} شاما شاما ام نوکران لطف کرده و چمن جانه حفظ کردنه پيله
 محبتی چمن حقکران کرده. اما از نتانم کوهان را دوزم، اسا مکره ام بلا چمن
 سر بایه و از بمرم. ^{۲۰} دیسا، ام نزدیکیان ایگله ویلیه شهری اِسّه که بی دوزم آگاره
 را. مگم آگ ایگله ویلیه شهری نیه؟ برزا آگاره را دوزم و چمن جان نجات پیدا
 گره.» ^{۲۱} آ فرشته لوطنه باتشه: «اِشته را ام لطفه نی کرم و شهری که ته

واتری، نابود نکرم. ^{۲۲} بلف دوز بش وا، چون تا آمرسی آگاره، نتانم کاری بکرم.»
چمه واسنه، آشهره نام صوعر ببه، یعنی ویلی.

سدوم و عموره نابود بین

^{۲۳} وختی لوط آرسس صوعر، تازه افتوعه برامییردی. ^{۲۴} آدمی خداوند سدوم و عموره شهرانک گوگرد و آتشش آرکرد. خداونده طرفنه، آسمانته. ^{۲۵} ایزه آ شهران و همه‌ی دشت و همه‌ی آ شهران ساکنه و هر چینه که زمینک آرامسه، نابودش بکه. ^{۲۶} اما لوطه زنه پشت را دیشتا، و ایگله نمکیه ستونی آبیا.
^{۲۷} تولیصبحی زو، ابراهیم بهشت و بشه آ یاگاپی را که خداونده حضورک وندرسه به. ^{۲۸} و سدوم و عموره و آگاره همه‌ی دشتان دیشته، بیندشه که آ سرزمینه توتون، کوره توتون شوار راست آبیر.
^{۲۹} انجوره، وقتی خدا آ دشته شهرش نابود بکردنده، هه منطقه شهرانی که لوط آگارک زندگیش کرده، ابراهیمش ویر بوعد، و لوطش آ بلاک نجات بدا.

لوط و چوه دتره

^{۳۰} لوط صوعر نه بر بامه و اِشتن دو گله کیلی نه کوک زندگیش بکه، چون لوط ترسرده صوعرک بندره. پس اِشتن دو گله دتران نه ایگله غاریکی بندرس.
^{۳۱} ای روج لوطه پيله دتر، ويله دترنه باته: «چاما په پیر آبیه و د زمينکین مردکی نی آمانه بوخوسه، درست آجوره که همه‌ی دنیا مردم کردرنده. ^{۳۲} بوره شراو آدیام چاما په آخره و مست آبی آونه هم خواب بام تا چاما پیترک نسلی بدارام.» ^{۳۳} پس هه شوک، آوان اِشتن پیترشان شراو آدا تا آخره، پيله کیلی دله بشیا، اِشتن پیتر نه هم خواب بیبیا؛ لوط چوه خوتن و هشتنک خبردار نبه.
^{۳۴} صباینه روج، پيله کیلی ويله کیلینش باته: «دیس آزیره شو از چمن پیترنه هم خواب بيم. بوره اشان نی آوه شراو آدیام آخره، چاوش ته بشه دله آونه همخواب ببش تا چاما پیترک نسلی بدارام.» ^{۳۵} پس آ شو را نی اِشتن پیترشان شراو آدا تا آخره، و ويله کیلیه آونه همخواب بیبا؛ لوط چوه خوتنه و هشتنک خبردار نبه. ^{۳۶} پس لوطه هر دو گله کیلی اِشتن پیترک، اور ببنده. ^{۳۷} پيله کیلی کوله اپی دنياش بوعد و چوه نامش موآب آنا؛ آ، موآبیانی که اِسا اِسنده جد اِسه. ^{۳۸} ويله کیلی نی کوله اپی دنياش بوعد و چوه نامش بن عمی آنا؛ آ، عمونیانی که اِسا اِسنده جد اِسه.

اسحاقه دونیا آمیین

۱ خداوند، آجوره که واتش به، ساراش لطف بکه؛ و خداوند آجوره که وعده دیش به، سارا را انجامش بدا. ۲ پس سارا اور آبیا و ابراهیم پیری موقع کوله‌ایشی چوه را دنیاش بو کرده، هه زمانی که خدا آوش وعده دیه به. ۳ ابراهیم اِشتن زار نام که سارا چوه را دونیا آورده به، اسحاق آنا؛ که چه معنی خورسن اِسِه. ۴ ابراهیم اِشتن زا اسحاقش وقتی که هشت روجه به ختنه بکه، آجوره که ره خدا ابراهیمش دستور دیه. ۵ وختی که چوه زا اسحاق دنیا بامه ابراهیم صد ساله به. ۶ سارا باته: «خدا چمن را خورسن و شادی آوردشه، هر کسی اِمه بشنوه، منّه خوره.» ۷ چاوش باتشه: «کی تانسشه ابراهیم نه باجه که سارا خوردنان شِت دیه؟ با اِم حال، چوه پیری سندک چوه رام کوله ای دنیا م بوعه.»

ابراهیم اِشتن زا اسحاقه قربانی کره

۱ چند وقت اِم اتفاقانه پَش، خدا ابراهیمش امتحان بکه، آونش باته: «ابراهیم!» ابراهیمه جو او بدا: «گوش به فرمانم!» ۲ خدا باته: «اِشته زا اسحاقه اگی، اِشته ایگله زا که اونه خَشش، بش به سرزمین موريا و آگاره اوه ایگله کوهی سرک که تنه واجم، تمام سوچ قربانی بکه.» ۳ پس، تولیصبحی زو، ابراهیم بهشت، اِشتن خَرشه پالان بگردا و دو نفر اِشتن نوکرانک و اِشتن زا اسحاقش اکت. ابراهیم تمام سوجه قربانی را ایزم بِشکسه و بهشته و بشه آ یاگایی طرف را که خدا اونه واته به. ۴ سُومین روج، ابراهیم دِیشته و اِ محلش دورنه بینده. ۵ چاوش ابراهیم اِشتن نوکراننش باته: «شاما اِنگا خَره وَرک بندرا تا از و چمن زا پِشام اگا، و عبادت بکرام، هنی آگردام شاما وَر.» ۶ ابراهیم تمام سوجه قربانی ایزمَش اکت، آناشه اِشتن زا اسحاقه دوشانک، و آتش و کاردَشین اِشتن دستش اکت، پس هر دو نفر هندیگرنه بشنده. ۷ اسحاق اِشتن پییرنه، ابراهیم نه باتشه: «په؟» ابراهیمه جو او بدا: «باجه، چمن زا؟» اسحاقه باته: «آتش و ایزم اِسِه، پس تمام سوجه قربانیه وَرلیه کارا؟» ۸ ابراهیمه جو او بدا:

«چمن زاء، خدا اِشْتَن را تمام سوجه قربانیه وَرَلی حاضر گره.» پس هر دو نفر هندیگرنه بشنده.

^۹ وختی آرسسندہ آ یاگابی که خدا ابراهیم نه واتش به، ابراهیم آگاره ایگله قربانہ یاگاہی رچش آکه و ایزمش چوه سرک دیچینده، و اِشْتَن زا اسحاقش دوسه، و آ قربانیه یاگا، ایزمان سرکش آنا. ^{۱۰} آدمی ابراهیم اِشْتَن دسشه دراز بگردا و کاردشه آگتا تا اِشْتَن زا سر آبره. ^{۱۱} اما خداونده فرشته آسمان نه آوش صص بکه و باتشه: «ابراهیم! ابراهیم!» ابراهیمه جواو بدا: «گوش به فرمانم!» ^{۱۲} خداونده فرشته باته: «اِشْتَه زا دس مزن و آونه کاریری مَبی! اِسا زانسرُم که خداک ترسی، چون اِشْتَه زا، که اِشْتَه ایگله زایه، منکر دریغ نکه.» ^{۱۳} ابراهیم دیبیشه و اِشْتَن پِشت سرکش قوچیشی بیند که اِشْتَن شاخانہ ایگله بوتہ ای دلک آلاقسه بیا. ابراهیم بْشه، و قوچشه آگتا و آوش اِشْتَن زار عوض، تمام سوجه قربانیش بکه. ^{۱۴} پس ابراهیم آ یاگا نامش 'خداوند حاضر گره' آنا. تا اوری نی مردم واجنده: «خداونده کوه سرک، حاضر بی.»

^{۱۵} خداونده فرشته دومین سَفْرَه را ابراهیمش آسمان نه داد بکه ^{۱۶} و باتشه: «خداوند واتر: چمن ذاته قسم حَرَم، چون اِم کارر کرده و اِشْتَه زا که اِشْتَه ایگله زایه منکر دریغ نکه، ^{۱۷} یقیناً ته برکت دیم و یقیناً اِشْتَه نسله آسمانه آستاران شوار و ساحل فیشه شوار پر آگرم. اِشْتَه نسل اِشْتَن دشمنان شهران گیرنده، ^{۱۸} و اِشْتَه نسله واسطنه همه ی زمین قومه برکت گیرنده، چون ته چمن لاوَر گوش آدیہ.» ^{۱۹} پس ابراهیم آگردس اِشْتَن نوکران وِر، و هندیگرنه راه دگسندہ بشنده شهر بْشْبَع طرفه را. ابراهیم بْشْبَعک زندگیش بکه.

۲۵

مرگ ابراهیم

^۷ ابراهیمه صد و هفتاد و پنج سال عمر بکه. ^۸ ابراهیم اِشْتَن آخرین نفسش بْگشس و بعد از ایگله طولانی و با عزته زندگی، بمرده و بْشه اِشْتَن اجداد وِر. ^۹ ابراهیمه زاره اسحاق و اسماعیل آوشان مکفیله غارک، دِخشارده. مکفیله غازه عِفرون زمینک، ناحیه مَمری شرقک اِس بیا. عِفرون صوحر حیثی زا به. ^{۱۰} ابراهیم آ زمینش، حیثیانکش خربیه به. آگارک ابراهیمشان، چوه زئر، سارا وِرک دِخشارده. ^{۱۱} ابراهیمه مَرْدَنه پْش، خدا چوه زار اسحاقش برکت آدا، و

اسحاق پیرلحی رُئی نزدیکیک زندگیش کرده.

یعقوب و عیسو

^{۱۹} اِمه اسنده اسحاق، ابراهیمه زار نسلان سرگذشت: ابراهیم را زایی دنیا بامه که چه نام اسحاق به، ^{۲۰} و اسحاق چهل ساله به که ربیکا نه ویوش بکه، ربیکا بتوئیل آرامی دت بیا، که اهل فدان آرام به. ربیکا لابانه آرامی خُو بیا. ^{۲۱} اسحاق اِشتن زنر ربیکا را خداوند وِرک دعاش بکه، چون اوه سانسوز بیا. خداوند چوه دعاش مستجاب بکه و چه زنه ربیکا اور آبیا. ^{۲۲} دو گله خوردن ربیکا ترنک بنده که هندیگره ضد دس و پاشان زیترده و ربیکا باته: «ام چه اتفاقیه که چمن را دگسه؟» پس چوه درباره خداوندک آپرسسشه. ^{۲۳} خداونده اونه باته:

«دو ملت اشته ترنک اِسِه

و دو قوم اشته ترنک جدا آبی؛

ایگله آدرینک قوی تر بی،

و پيله ویلی خدمت گره.»

^{۲۴} وختی ربیکا زندنه موقع ببه، اِشتن ترنکش دوقلو داشته. ^{۲۵} اولین زا که دنیا بامه، دیمش سوهیر به و چوه جان اینده مینه فت به که چشی پشمه کُتیشی دکرده به. چمه واسنه چوه نامشان عیسو انا. ^{۲۶} چوه پش چوه برا دنیا بامه، دنیا دگسنه وقتک عیسو پاچه پاشنش گته به؛ چمه واسنه، چوه نامشان یعقوب انا. اسحاق شصت ساله به که ربیکا ام دو گله کولش بزندنده. ^{۲۷} آ دوگله کوله پيله آبنده؛ عیسو ماهره شکارچی ای ببه و صحرا مردک به، ولی یعقوب آرام مردک و چادرنشین به. ^{۲۸} اسحاق عیسو نه خَش به چون چوه شکار گوشتکش خرده، اما ربیکا یعقوب نه خَش بیا.

۳۷

یوسف رویاهان

^۱ یعقوب سرزمین گنعانک زندگی کردشه، هه سرزمینی که چوه په اسحاق کوچش کرده به اگا. ^۲ ام یعقوبه نسله سرگذشت اِسِه:

یوسف که هیفده ساله به، اِشتن براران نه رَمه شوآنتیش کرده. آ جوان، بلهه زاراننه و زلفه زاراننه به، بلهه و زلفه یوسفه پیر زن، بنده. یوسف اِشتن براران

بده کارش اِشتن پیرِ راش خبر برده. ^۳ یعقوب، یوسف نه اِشتن همه‌ی زارانک پرتَر خَش به، چون چَوِه پیری موقعک دنیا آمیه به. یعقوب یوسفه را ایگله رنگا با رنگ آبایی تهیش کرده به. ^۴ اما وختی یوسفه براران ویندرده که چَوان په یوسفنه چوان همانک پرتَر خشه، یوسفک متنفر ببنده و نتانسدشانه اونه چاک لاهه بکرنده.

^۵ یوسفه ایگله خونی ببنده و وختی اوش اِشتن براراننه باته، چوان نفرت اُوک پرتَر اَبه. ^۶ یوسفه اوانش باته: «گوش آدیا تا خونی که ویندمه شاما را تعریف بکرم: ^۷ ویندمه که، اما زمین سَرکمان، و گندمه دسته دسته دوسرام که ایرادن چمن گندمه دسته راست آبیا و دیک بندرسا، و شاما گندمه دسته‌ان چمن گندمه دسته دویرک بیدا آبنده و چَوِه پراکنشان تعظیم بکه.» ^۸ یوسف براران اونه باتشانه: «واقعا قراره ته چاما را حکومت بکری؟ واقعا قراره که ته چاما حاکم بیی؟» پس یوسفه خونان واسنه و چَوِه لاوان واسنه، چَوِه براره اُوک پرتَر متنفر ببنده.

^۹ آدمی یوسف علوده خونیشی ببنده و اوشین اِشتن براران را باته، باتشه: «دیسای ایگله علوده خونیمی وینده: ببندمه که اُفتو و مانگ و یانزده گله آستاره چمن پراکنشان تعظیم کردرده.» ^{۱۰} اما وختی یوسفه اِم خونش اِشتن پیر و براران را باته، چَوِه پیر چَوِه را غیضش بکه و باتشه: «ام چه خونی ایه که ویندره؟ آیا واقعا از و اِشته ما و اِشته براره آیام اِشته پراکنک تعظیم کرام؟» ^{۱۱} یوسفه براره اونه پَخیلیتی شان کردرده ولی چَوِه پیرِ خونی که یوسفه وینده به ویرش بَنرکه.

یوسفه براره اوه خورشنده

^{۱۲} یوسف براره اِشتن پیرِ رمه هان چارسنه را، شیه بنده شهر شکیم نزدیکی، ^{۱۳} یعقوبه یوسف نه باته: «مگم اِشته براره شکیم نزدیکیک رمه هان نِچارنِسرنده. بوره تا تی بخرسانم چوان وَر.» یوسفه باته: «چمن چشمان سَر.» ^{۱۴} پس یعقوبه یوسفنه باته: «اسا بَش و بینه اِشته براره چاکنده؟ رمه چاکه؟ آگارد چمن را خبر بوعر.» پس یوسفش دشت جبرون نه بخرسانس. وقتی یوسف شکیمه شهر آرسس، ^{۱۵} ایگله مردکی یوسفش ببنده که دشتک سرگردان به و اُوکش آپرسس: «چیهدن گرسری؟» ^{۱۶} یوسفه جواو بدا: «چمن براران پشدن گرسرم. خواهشت کردم مننه باج اوه کا رمه

چارنسرنده؟»^{۱۷} آ مردکه جواو بدا: «انگارنه شیینده. چون بَشَنوسمه که واتردشانه: «بِشام دوتان طرفان را.» پس یوسف بشه اِشتن براران پشدنه و اوش دوتانک پیدا بکردنده.

^{۱۸} براران یوسفشان دورنه بینده و پیش ازام که آرسه چوان ور، نقششه شان بکشس که آوه بوکوشنده. ^{۱۹} و هندیگر نه باتشانه: «چاما خون وینار آمیر! ^{۲۰} اِسا بایا آوه بوکوشام و ایگله اِم چاهان دلک درنام چاوش باجام وحشیه حیوانی اوش خرده. آدمی بینام که چوه خُونِه چه بینده.»^{۲۱} اَمّا وختی رِئوین اِمش بَشَنوس، یوسفش چوان دسک نجات بدا و باتشه: «چوه جانه آمرگیرام.»^{۲۲} رِئوینه آواننه باته: «خون آمرکرا. آوه درنا اِم چا دلک که بیابانک اِستا، ایزه بی اِم که آوه دس آسونام، اِشتن مَره.» رِئوین اِمش باته تا یوسفِ چوان دستک نجات بدیه و آگاردنده چوان پییر ور. ^{۲۳} پس وختی یوسف آرسس اِشتن براران وَر، آوان چوه آبا، چوه جانکشان برآورد، هه رنگ با رنگ آبایی که دکردش به، ^{۲۴} و اوشان بکت، و درندشانه چا دلک. چا تی و بی اواس بیا.

^{۲۵} آدمی بنشتنده تا غذا بخرنده. وختی اِشتن سرشان کفا بوعدده، ایگله اسماعیلیان طایفه کاروانشان بینده که جلعاد طرفان نه آمیردنده. چوان دَوَعان بار، خوش بو عطر و بَلَسان و مَرَّ اِسبه که بَرَدردشانه به مصر. ^{۲۶} آدمی یهودا اِشتن برارانش باته: «چاما برار کوشتنک و چوه خون نوین آکردنک چه سودی برام؟ ^{۲۷} بایا آوه بوخروشام به اسماعیلیان؛ برزا چاما دسته چوه سر راس آمرکرام؛ چون هر چی بیبی چاما برایه و چاما تنه گوشته.» چوه براره یهودا لاوشان گوش آدا. ^{۲۸} پس وختی مِدیانه طایفه تاجرِه چوان ور آرسسند، یوسفه براران اوشان چاه نه برآورد و اوشان بیست سِکه نقره بوخروتشانه به اسماعیلیان؛ آوان نی یوسفشان ببه به مصر.

^{۲۹} وختی رِئوین آگردس چاه سرک و بیندشه که یوسف چاه دلک نیه ناراحتیک اِشتن خلوش آوزارنس، ^{۳۰} چاوش آگردس براران وَر و باتشه: «کوله آنگا نی! اِسا از کا بیشیم؟» ^{۳۱} آدمی آوان یوسفه آباشان آکته، ایگله بزیشانی سر آبریا و آباشان درنده چوه خونه دلک. ^{۳۲} رنگ با رنگ آباشان آکته و بوعدشانه، اِشتن پییر وَر و باتشانه: «اِمان پیدا کرده. دیس بین اِشته زا آبا اِسته یانه؟» ^{۳۳} یعقوب آباش آزانسه و باتشه: «چمن زار آبایا! وحشیه حیوانی اوش خَرده. حتما، یوسف تیکه تیکه بییه.» ^{۳۴} آدمی یعقوبه غصک اِشتن

خلوعیش آوزارنس و پلاس دکردشه و پر روجانی اِشتن زار راش یاس بکت. ^{۳۵} چوه زاره همه و چوه دتره همه تسلی دبینه را بشنده چوه ور، ولی یعقوبه نگوسشه تسلی بیگیره و باتشه: «نه، چمن زار ماتمنه شیم گور، چمن زار ور.» و یوسفه په چوه را ببرمس. ^{۳۶} هَ موقعک میدیانبه تاجران یوسفشان مصرک بوخروته به فوتیفار. فوتیفار فرعونه ایگله افسرانک و درباره محافظان رئیس به.

۳۹

یوسف و فوتیفار زنه

^۱ یوسف شان ببه به مصر. و ایگله مصری مردکی، که نامش فوتیفار به، یوسفش اسماعیلیان کی که آوشان برده به به مصر، بخریشه. فوتیفار فرعونه ایگله افسرانک و درباره محافظان رئیس به. ^۲ خداوند یوسف نه اِسبه، و یوسف موفقه مردکی ببه. او اِشتن مصریه ارباب کییک زندگیش کرده. ^۳ یوسفه اربابه بینده که خداوند یوسف نه اِسته، و یوسف هر کاری که کره، خداوند آوه موفق کره. ^۴ یوسف اِشتن اربابه را عزیز ببه و آوش خدمت کرده. فوتیفار آوش اِشتن کییه مباشر کرده به. و هر چش داشته درسمادرش به آوه. ^۵ آ موقع نه که فوتیفار، یوسفش اِشتن کییه مباشر کرده به و همه ی اِشتن اموالش چوه دست درسمارده به، خداونده آ مصری مردکه کییش یوسف واسنه برکت بدا. خداونده برکت بر همه ی فوتیفاره اموالک، چه کییک کته، تا چه مزرعک اِسبه. ^۶ پس هر چه که داشتشه درسماردشه یوسفه، و چمه واسنه که همه چیش درسمارده به یوسفه هیچ چی را نگرانیش نداشته جوز آ چی ای که خَردهشه.

یوسف خوش اندام و خوشگلگه مردکی اِسبه، ^۷ ای مدته پَش، فوتیفاره زنه یوسفکش خَش بامه و آونش باته: «بو منه هم خواب بَبش!» ^۸ آما یوسفه قبول نکه و اِشتن اربابه زرنش باته: «دیس، چمن واسنه چمن ارباب اِشتن کییه بَرک خاطر جمعه و هر چی که داره درسماردشه من. ^۹ هیچکس اِم کییک چمن پیله تر نی؛ و چمن ارباب هیچی منکش دریغ کرده نی، اِشته غیراض که چوه زنش. پس چُنجوره تانم انجوره پیله شرارته کاری بکرم و خدا ضد گناه بکرم؟» ^{۱۰} با اِم که فوتیفاره زنه هر روج یوسفش اصرار کرده، یوسفه چوه

لاوش گوش آندسه که آونه هم خواب بیبی یا آونه بیبی. ^{۱۱} اما ای روج، که یوسف بشه کییه دله تا اِشتن کاران انجام بدیه و کییه نوکره هیچ کامین کییک نبنده، ^{۱۲} فوتیفار زنه یوسف خلوعش بکته و باتشه: «منه هم خواب ببش!» اما یوسف اِشتن خلوعش چوه دسک ول آکه و دوشته کییک برشه بر. ^{۱۳} وختی آزلی بیندشه که یوسف اِشتن خلوعش چوه دسک ول آکرده و کییک دوشته ^{۱۴} اِشتن کییه نوکرش داد بکردنده و آواننه باتشه: «دِیسا، چمن شوهر اِم عبرانیش آورده چاما وِرک تا آما بی آبرو بکره! آ آمییه به چمن ور تا منه هم خواب بیبی، اما از بلنده صصنم جره بکه. ^{۱۵} وختی بَشَنوَسشه که چمن صصم بلند آکرده، جره کردرم، اِشتن خلوعش چمن دسک ول آکه و دوشته و کییک برشه بر.» ^{۱۶} پس آزلی تا آدمی که یوسفه ارباب بامه کییه یوسفه خلوش اِشتن ورک نیا بداشت. ^{۱۷} و هّ ماجراش اِشتن شوهر را تعریف بکه و باتشه: «آ عبرانیه نوکر که چاما را آورده، بامه چمن ور تا من بی آبرو بگره. ^{۱۸} اما وختی از چمن صصم بلند آکرده و جِرم بکه، اِشتنش خلوع چمن دسک ول آکه و کییک دوشته.»

^{۱۹} وختی یوسف ارباب اِشتن زنر لاوش بَشَنوَسنده که واتردشه: «اِشته نوکر منه انجوره رفتارش کرده»، برک عصبانی آبه. ^{۲۰} یوسفه ارباب آوش پگته و زندانی کی دِرندشه که پادشاه زندانی، واره زندانی بنده. یوسف نی آگاره زندانک بماند. ^{۲۱} اما خداوند یوسف نه به، و آوش محبت بکه، و یوسف زندانه رئیسه چشمک عزیز آبه. ^{۲۲} پس زندانه رئیس، یوسفش همهی زندانیانی که زندانک بنده سرپرست بکه، و یوسف مسئول هر کاری که زندانک انجام بسه به. ^{۲۳} زندانه رئیس دَ کارانی نه که یوسفش درسمارده به، کاریشی نداشته، چون خداوند یوسفنه به، و یوسف هر کاریشی که کرده، خداوند آوش موفق کرده.

۴۰

ساقی و نانوا

^۱ چند وقته پَش، مصره پادشا ساقی و مصره پادشا نانوا، باعث ببنده که چوان ارباب یعنی مصره پادشا، آوانک پر ناراحت بیبی. ^۲ مصره پادشا یعنی فرعون اِشتن دو گله نوکر، یعنی ساقیان رئیس و نانواآن رئیسه را برک عصبانی آبه ^۳ و آوش دِرندنده زندان. هّ زندانی که درباره محافظان رئیس کییه نی وا به، و

یوسف نی آگارک زندانی به. ^۴ دربارہ محافظان رئیس، یوسفش مامور بکہ تا آوان نہ بیبی و آوان خدمت بکرہ. آوہ ای مدت زندانک بندہ. ^۵ ای شو آوہ هر دو نفر، یانی مصرہ پادشا ساقی و مصرہ پادشا نانوا کہ زندانی بندہ، خُونشانی بیندہ، هر کامین ایگلہ خُونشانی بیندہ. و هر خُون اِشتن تعبیرش داشتہ. ^۶ صباينہ روجہ تولصیبی، وختی یوسف بشہ جوان ور، بیندشہ کہ آوہ پریشانندہ. ^۷ پس، فرعونہ آنوکرانک کہ یوسفنہ، یوسفہ اریابہ زندانک بندہ، آپرسشہ: «چیہ را اوری اییندہ پکران؟» ^۸ جواوشان بدا: «آما خُونیمانی ویندہ، ولی کسی نییہ کہ آوہ چاما را تعبیر بگرہ.» یوسف آواننہ باتشہ: «مگم خُونان تعبیر کردن، خدا کار نییہ؟ لطفا شاما خونان چمرآ باجا.» ^۹ پس ساقیان رئیس اِشتن خونش یوسفہ را تعریف بکہ، باتشہ: «خونک، انگورہ رزی چمن پرانک بیا، ^{۱۰} و آ انگورہ رزہ سہ گلہ لآخش داشتہ. ایزہ کہ اِم لآخہ ان جوانہ شان بیزی تیتہ شان بکہ و چوہ خوشہ رسہ آنگورشان بدا. ^{۱۱} فرعونہ قدرہ چمن دسک بیا و از انگورم بیچیندندہ و اوم فرعونہ قدرہ دلک سخ بدانده و قدرمہ فرعونہ دسک بنایا.» ^{۱۲} آدمی یوسف اُونہ باتشہ: «خونر تعبیر اِمہ: سہ گلہ لآخہ، سہ روج اِندہ. ^{۱۳} سہ روجہ پش فرعون تہ زندانک آزاد کرہ و تہ اِشتہ پرانترین کارہ سر آگاردنہ و تہ فرعونہ قدرہ، آدمی شوار کہ چوہ ساقی بش، چوہ دسک نیی. ^{۱۴} فقط وقتی کہ اِشتہ را اوضاع چاک بپہ، من ویر بوغر و چمرآ چاک بکہ؛ چمن احوالہ فرعوننہ باج و من اِم زندانک آزاد بکہ. ^{۱۵} چون واقعا منشان عبرانیان سرزمینک دزیم، و انگارہ نی کاریمی کردہ نییہ کہ من سیاهچالک دزنندہ.»

^{۱۶} وختی نانویان رئیسہ بیندہ کہ ساقیان رئیسہ خُون تعبیر چاک بییہ، یوسفنش باتہ: «من نی خونی ویندہ، سہ گلہ نانہ سبد چمن سرک اِسہ. ^{۱۷} کفایین سبدہ دلک هر جورہ پتہ غذا فرعونہ را اِس بہ، ولی پرندان اوشان آ سبدیکی کہ چمن سرک بیا خردردشانہ.» ^{۱۸} یوسفہ باتہ: «خونر تعبیر اِمہ: سہ گلہ سبد، سہ روج اِندہ. ^{۱۹} سہ روجہ پش، فرعون اِشتہ سرہ اِشتہ بدنک جدا کرہ و اِشتہ بدنہ داریکی آسمہ کرہ؛ و پرنده اِشتہ جانہ گوشته خرنده.»

^{۲۰} سومین روجک، کہ فرعونہ تولد روج بہ، فرعونہ اِشتن ہمہی کسانى را کہ اوشان خدمت کردہ میہمانى ای بکتشہ و دستورش بدا تا ساقیان رئیس و نانوا آن رئیسہ زنداننہ بوگردندہ چوہ ور. ^{۲۱} ساقیان رئیسش آگاردنس اِشتن پرانترین کار سر، و اقدرشہ آدایا فرعون دس. ^{۲۲} ولی نانویان رئیسش دار سرک

آسمه بکه، درست آجوره که یوسفه چوان را تعبیر کرده به. ^{۲۳} ولی ساقیان رئیس یوسفش ویر ناوه، بلکم آوش ویر برکه.

۴۱

فرعون خونه

^۱ دو سال اوردده، و فرعونه خُونک بینده که نیله رباره وَرک پا وِندرسه، ^۲ و هفت گله قشنگ و چاقه گو نیله ربارک برامنده و لله جارك پچرسنده. ^۳ چاوش هفت گله غلوده گو که بدنومود و لاغر بنده، چوانه پش نیلک بر آمنده و آپرانتین گوان وَرک، رباره وَرک بندرسنده. ^۴ آ بدنمود و لاغره گوچه، آ هفت گله قشنگ و چاقه گویشان پخردنده. فرعون خونک بهشته. ^۵ فرعون هنی خُون آشه و خونکش بینده که هفت گله سالم و چاکه گندم خوشه ایگله لایحه ایکی آرامییرنده. ^۶ چاوش، هفت گله غلوده خوشه آرامنده که نازک بنده و گرمه باهادینه که شرقه طرفنه دَمسه به خشک آبیّه بنده. ^۷ و آ هفت گله نازکه گندم خوشه، آ هفت گله سالم و فته گندم خوششان آربردنده. آدمی فرعون بهشت و بزانسشه که خونش وینده. ^۸ صباینه روجه تولیصبحی، فرعون پریشان ببه. پس دستورش بدا تا همهی مصره جادوگره و مصره با حکمته آدمه باینده چوه وِر و اِشتن خونش چوان را باته، ولی کسی نبه که بتانه آوان فرعونه را تعبیر بکره.

^۹ آدمی ساقیان رئیس فرعون نه باتشه: «چمن خطاهانم اوری ویر بوَعرده. ^{۱۰} آدمی که فرعون اِشتن نوکران دسک عصبانی به و من و نانوایان رئیسش دِرنده زندانی که درباره محافظان رئیس کییه نی وا به. ^{۱۱} آما هر دو نفر ای شوک خونمان بینده و چاما هر کامینه خُون اِشتنش تعبیر داشته. ^{۱۲} ایگله عبرانیه جوانه مردکی اگرک آما نه اِسپه که محافظان رئیسّه نوکر به. وقتی آما چاما خونمان چوه را باته آ چاما خونش چاما را تعبیر بکه و چاما هر کامین تعبیرش مطابق چاما خون باته. ^{۱۳} و درست آجوره که آوه چاما را تعبیر بکه، اتفاق دِگس؛ آز آگردسم چمن کاره سر و نانوایان رئیسشان داره سرک آسمه بکه.»

^{۱۴} چاوش فرعونه پچرسانسه، یوسفه پشه. البجل یوسفشان سیا چالنه برآورد. بعد از اِم که یوسفه اِشتن دیمش پتاشس و اِشتن خلوعش عوض آکه

بامه فرعونه وَر. ^{۱۵} فرعونه یوسف نه باته: «من خُونی وینده و کسی نیه که بتانه آوه تعبیر بکره. اشته درباره اشنوسمه که وقتی ته خُونی اشنوی، تانی آوه تعبیر بکری.» ^{۱۶} یوسف فرعونه جواوک باتشه: «إم از نییم که تعبیر کرم، خدا چاکه جواوی فرعونه دَیه.» ^{۱۷} پس فرعون یوسف نه باتشه: «دیس خونکم بینده که نیله رِواره وَرک پا وندرسه بم ^{۱۸} که هفت گله چاق و قشنگه گو نیل ربارنه بامنده بر و لکه جارك پچرسنده. ^{۱۹} و چوانه پش هفت گله علوده گو، بامنده بر که لاغر و پر بد نومود و ضعیف بنده. از هیچ وقت همه‌ی سرزمینه مصرک انجوره بدنمود گوم وینده نبه. ^{۲۰} و آ لاغر و بدنموده گوان، هفت گله چاق گو که اول برآمیه بنده بخردشاننده. ^{۲۱} اما حتی چوان خردنه پش هیچ معلوم نبه که آوشان خردنده، چون که حلا اول شوار بدنمود بنده. آدمی خُونک بهشتم. ^{۲۲} و هنی خُونکم بینده که هفت گله گندم خوشه فِت و چاک ایگله لایه ای کی آرامیبرنده. ^{۲۳} چوه پش، هفت گله علوده خوشه آرامنده که خشک و نازک بنده و گرمه باهادی نه که شرقه طرفنه دَمسه به خشک آبیّه بنده. ^{۲۴} و آ نازک خوشه هان، آ هفت گله چاکه خوششان آربردنده. از اِمم جادوگران را باته، ولی کسی نبه که بتانه چمن را توضیح بدیه.»

^{۲۵} آدمی یوسف فرعون نه باتشه: «فرعونه هر دو گله خون ایگله اِنده. خدا آ چپی که رایشه انجام بدیه، فرعونه راش آشکار آکره. ^{۲۶} هفت گله چاکه گو، هفت سال اِسّه و هفت گله چاکه خوشه نی هفت سال. هر دو گله خون ایگله اِنده. ^{۲۷} هفت گله لاغر و بدنمود گو که چوانه پش برامنده و هفت گله طی خوشه که گرمه باهادینه که شرقنه دَمسه به خشک آبنده، هفت سال قحطی اِسّه. ^{۲۸} آجوره که فرعونم باته، خدا آ چی ای که رایشه انجام بدیه، فرعونش آمانسه. ^{۲۹} هفت سال برکه فراوانی ای تمانه سرزمین مصرک بی، ^{۳۰} ولی چوه پش، هفت سال قحطی آیه، و همه‌ی آ فراوانی، سرزمینه مصرک ویر برشی و قحطی اِم سرزمینه نابود کره. ^{۳۱} قحطی که بایه ایبنده چتین بی که آ فراوانیک هیچ اثری نمانه. ^{۳۲} فرعونه خونه تکرار معنی اِمه که اِم کار خدا طرفنه مقرر بییه و خدا آوه اِم زودیان انجام دیه. ^{۳۳} پس اِسا فرعون گه دانا و با حکمته مردکی پیدا بکره و آوه مامور بکره که سرزمینه مصره اداره بکره. ^{۳۴} فرعون گه زمینان سرک مامورانی بنیه که آ هفت سال فراوانیک، مصره زمینان محصولک، ای پنجم پیدا آگیرنده. ^{۳۵} آوه گه اِم فراوانیه سالانک همه‌ی آذوقه پیدا آگیرنده و فرعون زیره نظر گندمه انبار بکرنده تا شهران را خوراک نیا بدارنده. ^{۳۶} اِم

آذوقه گه مملکت را ذخیره بیبی تا هفت سال سرزمینه مصر قحطیک استفاده بیبی، تا مملکت قحطی واسینه نابود می.»

^{۳۷} فرعون و همه‌ی چوه درباریه ام لاوشان پسند بکه. ^{۳۸} پس فرعون اِشتن درباریاننش باته: «مگم کسی ام مردکه شوار بی پیدا کردن، که خدا روح چوه دلک بیبی؟» ^{۳۹} چاوش فرعونه یوسفنه باته: «چون خدا همه‌ی امش ته آمانسنده، پس هیچکس نیه که اِشته شوار دانا و با حکمت بیبی. ^{۴۰} چمه واسنه نی آزه، ته چمن درباره رئیس کرم و همه‌ی چمن مردم تک فرمان برنده. فقط تخت سلطنتیک، از اِشته کفا تر اسم.»

^{۴۱} پس فرعونه یوسفنه باتشه: «دیس، از تم همه‌ی سرزمین مصره رئیس کردش.» ^{۴۲} آدمی فرعونه اِشتن انگوشتلیشه که چوه مهر بیا اِشتن انگوشتک برآوردا و آوشه یوسفنه انگوشتک دکردا، و چاک مرغوب کتانیه خلوی اوش دکه و قرله زنجیریشی چوه گردنک درند. ^{۴۳} فرعون یوسفش اِشتن دومین آرابک دِنشانس، و جارچیه چوه پراننه جرشان کردیده: «زانو بزنا!» اِنجوره فرعون یوسفش همه‌ی سرزمینه مصره رئیس بکه. ^{۴۴} اِسا اِمه هیچ، فرعونه اِمش نی یوسفنه باته: «از فرعون ام، ولی تا ته راضی می تمان سرزمینه مصرک هیچ کس حق نداره اِشتن دست یا پا دراز بکره.» ^{۴۵} فرعونه یوسف نامش صَفِنَاتِ فَعْنِیحِ انا و اَسِنَات، فوطی فَاَرَعِه دتسه یوسف را بخواشتا. فوطی فَاَرَعِ اُون شهر کاهن به. پس یوسف قدرتنه، همه‌ی سرزمین مصرک حکمرانیش کرده.

^{۴۶} یوسف سی ساله به که به خِدْمَتِ فرعون، مصر پادشاه برامه. یوسف فرعون دربارنه برشه بر، تا همه‌ی سرزمین مصر کاران رسیدگی بکره. ^{۴۷} هفت سال فراوانیک، زمین پر محصولش بدا. ^{۴۸} یوسف همه‌ی آذوقه ای که آهفت سال فراوانیک مصرک تولید بیه به، بیداش آکت و شهرانکش انبار بکه. آ آذوقه انی که هر شهره اطراف مزرعک پیدا آبیه بنده، ه شهرانکش بنا. ^{۴۹} یوسف دریا فیش شوار گندم، انبارش بکه و ام ذخیره ایینده پر به که یوسفه چوه حساب گردنک دس آکته، چون دَن تانسردشه حساب بکره.

^{۵۰} قحطی، سالان آرسنه پران، دو گله کوله یوسفه را دنیا بامه، آ دو گله کوله، اَسِنَاتِه چِه را دنیا بوگردنده، اَسِنَاتِه شهر اُون کاهن یعنی فوطی فَاَرَعِه دِت بیا. ^{۵۱} یوسفه اِشتن پيله زار نامش مَنَسِی، انا، یعنی ویر برکردن، و باتشه: «چون خدا باعث بییه همه‌ی چمن سختیان و همه‌ی چمن پیر کییک دور بینه ویر

برکردم». ^{۵۲} اِشْتَن دومیَن زار نامش اِفرایم اَنَا، یعنی پُر ثمر، و باتشه: «چون خدا چمن مصیبت سرزمینک منش پُر ثمر کردم.»

^{۵۳} هفت سال فراوانی مصرک، اُوجرس ^{۵۴} و درست آجوره زه که یوسفه واته به، هفت سال قحطی شروع ببه. قحطی همه‌ی سرزمینانش بکت، ولی همه‌ی سرزمین مصرک آذوقه اِسبه. ^{۵۵} وختی که همه‌ی سرزمین مصر گرفتار قحطی ببه، مردم اِشْتَن نانه را بَشنده فرعون ور، آدمی فرعون تمان مصریان نه باتشه: «بشا یوسف ور و آچه که شامانه واجه بکرا.» ^{۵۶} پس وقتی که قحطی همه‌ی سرزمینش بکت، یوسفه همه‌ی انبارش آکردنده، و گندمش مصریان بخورته، چون قحطی سرزمین مصرک برک چتین به. ^{۵۷} اِسا اِمه همه هیچ، تمان دنیاک نی بامنده مصر تا یوسفک گندم بخرنده چون قحطی همه‌ی دنیاک برک چتین به.

۴۲

یوسفه براره شینده به مصر

^۱ وختی یعقوبه بَشَنوس که مصرک گندم خُورترنده، اِشْتَن زارانش باته: «چیَه را هندیگر دیشترآ؟» ^۲ و باتشه: «دیسا اَشَنوسمه که مصرک گندم خُورته را اِسه. اگا بِشا و چاما را گندم بَخِرا تا زنده بمانام و مَمَرام.» ^۳ پس ده گله از یوسفه براره بَشنده تا مصرک گندم بَخِرنده. ^۴ اَمّا یعقوب، یوسفه تنیه براش، بِنیامینش اَواننه نِخِرسانسه، چون ترسرده که بلایی چه سر بایه. ^۵ پس یعقوبه زاره کسانیک بِنده که گندمه خِرینه را بَشنده، چون که سرزمین گنعانک نی قحطی به.

^۱ اِسا، یوسف اَ سرزمینه حاکم به. یوسف به که به همه‌ی مردم اَ سرزمین گندمش خورته. پس یوسف براره بامنده، و چوه پرانکشان تعظیم بکه، و اینده شت آبنده که صفتشان کلک آرسس. ^۷ یوسف وختی اِشْتَن برارش بیندنده اَوش آزانسنده، اَمّا اَواننش خلکه شوار رفتار بکه، و اَوانش تند لاهه بکه و آپرسشسه: «کارنه آمیران؟» اَوان جووا آدا: «سرزمین گنعان نه آمیمان تا خوراک بَخِرام.» ^۸ یوسف اِشْتَن برارش آزانسنده، ولی اَوه یوسفشان آزانس. ^۹ یوسفه اَ خُونانی که چوان درباره ویندش به ویرش بوعدده و اَواننه باتشه: «شاما جاسوسران! آمیران تا چاما سرزمینه جاسوسی بگراه.» ^{۱۰} اَوان یوسفنه

باتشانه: «نه، چاما آقا! اشته اِم نوکره آمیپنده تا آذوقه بخرنده. ^{۱۱} آما همبلنه اینفره کوله امان. آما صاف و صادق آدمانی اِسمان؛ اشته اِم نوکره هیچ وقت جاسوس بییه نینده.» ^{۱۲} یوسف آوانش باته: «نه! شاما آمیران تا چاما سرزمینه جاسوسی بکراه.» ^{۱۳} آوان جواو آدا: «آما اشته اِم نوکره دونزده گله برا اِسمان، ایگله مردکی کوله سرزمینه گنغانک. چاما ویلیه برا نی اِسا چاما پییر ورکه و چاما ایگله برا نی دَ نییه.» ^{۱۴} ولی یوسف آواننه باتشه: «هَه ای که شاما نه باتمه: شاما جاسوسران! ^{۱۵} انجوره شاما آزمایش گرم: فرعونه جانه قسم خرم، که تا شاما ویلیه برا مایه یاه، یاردنه بَر بَیرشا. ^{۱۶} شاما دلک اینفره بخرسانا تا شاما برار بوهره یاه، بقیه شاما زندانک مانا تا شاما لاوان آزمایش بیپینده تا بینم شاما راست واترا یا نه. اگم نه، فرعونه جانه قسم که جاسوسران!» ^{۱۷} پس یوسف سُه روح آوش همبلنه، هندیکرنه زندانک دَرزنده.

^{۱۸} سُوَمین روجک یوسفه آواننه باته: «کاری که واترم انجام بدیا تا زنده بمانا، چون از خداک ترسم: ^{۱۹} اگم شاما صاف و صادق آدمانی اِسران، بدارا ایگله شاما برارانک اِنگا هِم زندانک بمانه و شاما علوده بشا و شاما خانوادان را که قحطیک اِسنده گندم ببرا. ^{۲۰} ولی شاما ویلیه برا گه بوهره چمن وَر تا شاما لاوان ثابت بیپینده و مَمرا.» پس آوان اِنجورشان بکه. ^{۲۱} آ موقع هندیکرنه شان باته: «واقعا که آما چاما برار یوسف حَقکمان بدی کرده. چون آدمی که او آماش مندت کردرده، چوه عذاب و ناراحتی مان بینده، ولی توجه مان نکرده. چمه واسنیه که انجوره عذابِ گیريفتار بیمان.» ^{۲۲} رِئوبینه جواو بدا: «مگم شاما نه نواتمه که آکوله حَقک گناه مکرا؟ ولی گوشران نکه! اِسا چوه خونه تاوانه پس آدییرام.» ^{۲۳} آوان نزانسده که یوسف چوان لاوان فهمسر، چون یوسف مترجم نه آوانش لاوه کردرده. ^{۲۴} یوسف چوان وَرنه بشه بَر و بپمرمس. چاوش آگردس چوان وَر و آوانه لاوش بکه. چوان دلک شمعونش بکت و چوه براران چشمه پرانک چوه دس و پاش دوسنده. ^{۲۵} آدمی یوسفه دستور بدا تا چوان کیسه هان گندمنه نه فت بکرنده و چوان هر کامین پوله هنی درنده چوان خورجینه دلک و چوان سَفره را آوان خورد و خوراک آدینده. اِم کارشان چوان را انجام بدانده.

^{۲۶} چاوش آوان اِشتن خران پشتک گندم بار بیزیشانه و آگاردنه بشنده. ^{۲۷} وختی که استراحت را ایگله یاگکی بندرسنده، ایگله آوانک اِشتن خورجینشه آکرده تا اِشتن خره عالف آدیه، که بیندشه چوه پول چوه خورجینه گرک اِسه.

۲۸ پس اِشْتَن برارانش باته: «چمن پولشان من آگاردنسه؛ انگا چمن خورجینه گرک اِسِه.» ترسک چوان دِلِه پرت پرتِه کدرده و ترس لرزنه هندیکره دییشتنده، باتشانه: «اِم چه بلایی که خدا چاما سر آوردشه؟»

۲۹ وختی که آگردسنده اِشْتَن پییر یعقوبه وِر به سرزمینه گنعان، هر چی که اتفاق دگسه به، چوه راشان تعریف بکه و باتشانه: ۳۰ «آ مردکی که آ سرزمینه حاکم به آمانش تند لاهه بکه ایزش فکر بکه که آما آ سرزمینه جاسوسمان. ۳۱ ولی آما آونه باته: "آما صاف و صادق آمانی اِسْمان، هرگز جاسوس نِبْمان. ۳۲ آما دونزده گله برابیمان، ایگله پییرک. ایگله چاما برارانک دَ نیه و اِسا چاما ویلیه برا سرزمینه کنعانک چاما پییر وِرک اِسِه." ۳۳ آدمی آ مردک که آ سرزمینه حاکم به آمانش باته: "از اِمک زانم که شاما صاف و صادق آدمانی اِسْران که شاما ایگله برارانک انگا بنیا و شاما خانوادان را که قحطیک اِسْنده گندم آگیرا و بشا. ۳۴ ولی شاما ویلیه برا بوِعرآ چمن وِر آدمی زانم که جاسوس نییران، بلکم صاف و صادق آدمانی اِسْران. چاوش شاما برار شاما آگاردنم و تانا اِم سرزمینک معامله بکرا."»

۳۵ وختی آوان اِشْتَن خورجینشان طی آکدرده، بیندشانه که چوان هر کامینه پوله کیسه چوان خورجینه دلک اِسِه! وختی آوان و چوان په پوله کیسه شان بیندنده، بترسسنده. ۳۶ چوان په یعقوب آوانش باته: «شاما چمن خوردنان داغ ران چمن دلک نییه. یوسف دَ نییه، شمعون نی دَ نییه، و اِسا رایرانه که بنیامین نی ببرا. اِم همه بلا چمن سره آمییه.» ۳۷ آدمی رثوینه اِشْتَن پییر نه باته: «اِگم بنیامینه آماگردنم اِشته وِر چمن هر دو گله زاران بوکوش. آوه چمن دس درسما و از آوه هنی آگاردنم اِشته وِر.» ۳۸ ولی یعقوبه باته: «چمن کوله شامانه نایه و؛ چون چوه برا مرده و فقط آ مانده. اِگم اِم سفری که شییرا بلای چه سر بایه، چمن سیبیه میه غم و غصه نه درنا گوره دله.»

۴۳

یوسفه براره آگردنده مصر

۱ قَحْطی سرزمینه کنعانک برک چَتین به. ۲ پس وختی همه ی گندمی ای که مصرنشان آورده به بخردشانه، چوان پییر، آوانه باته: «هنی بشا و کملی ای آذوقه چاما را بخرآ.» ۳ اِما یهودا آونه باتشه: «آ مردکه تأکید نه آماش هشدار

دیه، و آمانه باتشه: «اگم شاما برا شاما همرا مبی، د چمن چاکه دیمه نیوینا.»^۴ اگم چاما برا آمانه بخرسیانی، شام و اشته را آذوقه خرام. ° ولی اگم آوه مخرسانی، نیشام چون آ مردکه آمانه واته: «تا شاما برا شاما همرا مبی چمن چاکه دیمه نیوینا.»^۵ یعقوب باتشه: «چیہ را مئران بدی کرده و آ مردکنه واترانه ایگله علوده برایی دارام؟»^۶ آوان جواو آدا: «آ مردکه دقتنه چاما و چاما خانوادان دربارہ آماکش آپرسیسه و باتشه: «شاما په حلا زندیه؟ آیا علوده برایی دارا؟» آما فقط چوه سوالان جواب دیه. کارنمان زانسرده که واجه: «شاما برا بوغرا یا؟»^۷ آدمی یهودا اِشتن پییر، یعقوبنه باتشه: «آ کوله منه بخرسیان تا آما بیضام بشام، تا هم آما و هم ته و هم چاما خورد و خال زنده بمانه و ممرام. ^۸ از بنیامینه سلامتی ضامن بیم. آوه منک تحویل بیگی. اگم آوه آماگردنم اشته و ر و ته تحویل مَدیم، چوه تقصیر تا آخر عمر چمن گردن بیی. ^۹ اگم آرمان آکرده نبه، تا اِسا دورا شییه بمان و آگردسه بمان.»

^{۱۱} آدمی چوان پییر یعقوبه آوانه باته: «اگم علوده راهی نییه، پس اِم کاره بگرا: زمینہ چاک ترین محصولک، شاما خورجینان فت آکرا، کملی ای بلسان، عسل، خوشبو عطر، مور، پسته و بادام، آگیرا و آ مردکه را سوغاتی ببرا. ^{۱۲} آ پوله کین دو برابر اِشتن نه ببرا و پولی که شاما خورجینان گرکشان آگاردنسه به، آگاردنا آوان شاید اشتباه بیه. ^{۱۳} شاما برا نی اِشتن نه آگیرا و بیضا بشا هنی آ مردکه و ر. ^{۱۴} بیی که خدای قادر آ مردکه دله به رحم بوغره تا شاما آدرین برا و بنیامین شامانه آگردنہ. ولی اگم قراره چمن خوردنان داغ چمن دلیک بمانه بدا بمانه.» ^{۱۵} پس براران سوغاتی و دو برابر پول و بنیامینشان اِشتن نه اکت و بهشتنده و بشنده مصر و یوسفه حضورک بندرسنده.

^{۱۶} وختی یوسف بنیامینش آواننه بینده اِشتن کییه مباشرنش باته: «اِم مردکان ببه چمن کییه و ایگله حیوانی سر آبر و حاضر بکه، چون اِم مردکه ناهاره را منه غذا خرنده.» ^{۱۷} آ مباشر هر چی که یوسفه آونه واتش به انجامش بدا و آ مردکش ببردنده یوسفه کییه. ^{۱۸} یوسفه براره بترسسنده که آوشان ببردنده یوسفه کییه، آوه اِشتنه شان واترده: «آماشان آپوله واسنه که اولین سفر چاما خورجیناننه مان آگاردنسه به، آوردشانه انگا که آما حمله بکرندہ، و آما گیرفتار بکرندہ تا آما اِشتن برده بکرندہ و چاما خران نی آرگیرندہ.» ^{۱۹} پس آوه بشنده یوسفه کییه مباشره و ر و کییه بره پرانک آوشان لاوه بکه و باتشانه: ^{۲۰} «ای چاما آقا، آما اولین سفر که آذوقه خرینہ را آمییه بمان مصر. ^{۲۱} وختی

آگرسردمان استراحتت را یاگپی کی بندرسمان و اگا وقتی چاما خورجینمان آگردنده، آما چاما همه‌ی پول کیسه کامل چاما خورجینان گرک مان پیدا بکه. پس آپولمان هنی بوعدده شاما ور. ^{۲۲} آما آذوقه خربنه را اِشتن نه هنی پولمان آورده. نزانسرام کی چاما پولش چاما خورجینان دلک دنا. ^{۲۳} یوسفه کییه مباشر باتشه: «ساق ببا؛ مترسا. شاما خدا و شاما پیتر خدا شاما خورجینان دلک شاماراش گنج دینیه. شاما پول آرسه چمن دس.» آدمی شمعون شان بوچه چوان ور. ^{۲۴} آدمی که آمباشر اوش ببردنده یوسفه کییه دله، آوانش او آدا. آوه نی اِشتن لنگشان بوشوسنده، و اِشتن خران نی عالف آداشانه. ^{۲۵} و آوان اِشتن سوغاتیشان یوسفه را که گسه ناهاره را بایه آمادشان آکه، چوان آشنوسشان به که آگاره غذا خرنده.

^{۲۶} وختی یوسف بامه کییه دله، سوغاتیانی که اِشتن نه شان آورده به چوه کییه، آوه شان تقدیم بکه و چوه پرانک اینده شت آبنده که چوان صفت گل آرسس. ^{۲۷} یوسف چوان حالش آپرسس، باتشه: «شاما پیره په که چوه درباره منران لاوه کرده به، چاکه؟ آیا حلا زندیه؟» ^{۲۸} آوان جواو آدا: «اِشته نوکر، چاما په، چاکه و حلا زندیه.» و شت آبنده و تعظیم شان بکه. ^{۲۹} یوسف دیشته، و اِشتن تی برا بِنیامینش، که ایگله ماک نی بنده بیندشه و آپرسسشه: «آیا اِم شاما ه وِلیه برایه که چوه درباره منران لاوه کرده به؟» و بِنیامین نه باتشه: «چمن زا، خدا ته برکت بدیه.» ^{۳۰} چاوش یوسف که اِشتن برا ویندَنک خیلی ناراحت به البَحَل بشه بر تا یاگپی پیدا بکره و برمه. پس بشه اِشتن اتاق دله و آگاره بیرمس. ^{۳۱} چاوش اِشتن دیمش بوشوس و بامه بر و اِشتن پرانش بکت و باتشه: «غذا بوعرا.» ^{۳۲} یوسفه را جدا غذاشان بنا، و چوه براران را نی جدا، و آ مصریانی که آونه غذاشان خردرده نی جدا، چون مصریان نتانسانه عبرانیان نه غذا بخرنده، چمه واسنه که مصریان اِم کارشان عار زانسه. ^{۳۳} یوسفه برارشان چوان سنده ترتیبنه، یوسف پرانکشان بنشانسند، پيله نه تا ویلی. آوه تعجب نه هنددیگره دیشتردنده. ^{۳۴} آدمی که چوان سهمشان یوسف سفرک آدیرده، بنیامینه سهم پنج برابره آدرینان سهم آدیه ببه. پس آوان یوسفه نشان آخرد و کیفشان بکه.

یوسف اِشتن براران امتحان کره

^۱ آدمی یوسف اِشتن کییه مباشرش دستور بدا و باتشه: «ام مردکان خورجینه تا یاگای که بتاننده بَرَدن آذوقه نه فِت آکه و هر کامینه پوله چوان خورجینه گرک بنه. ^۲ چاوش چمن قدره، یانی نقره قدره، و یلیه برا خورجینه گرک بنه، چوه گندمه پولنه.» مباشر هر چی که یوسف اونه وائش به، انجامش بدا. ^۳ هوا که روشون آبیرده، اَمردکِشان چوان خراننه بخرسانسنده. ^۴ ولی اوه حلا خیلی شهرک دور آبییه نبنده که یوسف اِشتن مباشرنه باتشه: «بیض و اَمردکان پشدنه بَش و وختی اوان آرسسش اوان نه باجه: ”چیه را چاکي جاواه بدینه دیرا؟ ^۵ مگم اِمه چمن آقا قدره نیا که اوک آخره و اونه فال گیره؟ شاما بده کاری رانی کرده.“»

^۶ وختی مباشر اوان آرسس، هم لاوش اواننه باتنده. ^۷ یوسفه براراه اونشان باته: «چیه را چاما آقا انجوره واتر؟ بلا نسبت اَمّا اِشته نوکران که انجوره کاریمان کرده بیی! ^۸ دیس اَمّا حتی پولی که چاما خورجینان گرکمان پیدا بکه، سرزمین کنعاننه مان بوعدده شاما وَر؛ پس چُنجوره ممکنه اِشته آقا کییک نقره یا قزل بدزام؟ ^۹ هر کامین اِشته اِم نوکرانک که قدره چوه وِرک پیدا بیبیه، بَمَره و چاما بقیه نی چاما آقا نوکر بام.» ^{۱۰} مباشره باته: «خاب، انجوره بیی که واترا. قدره هر کسه وِرک پیدا بیبیا، اَ چمن نوکر بی؛ ولی شاما بقیه بی تقصیران.» ^{۱۱} پس اوان هر کامین اِشتن خورجینشان جیر بوعدرنده و گلک بناشانه، و هر کامین اِشتن خورجینشان آگردنده. ^{۱۲} آدمی مباشر شروعش بکه خورجینان گردسن، پيله برا خورجینکش شروع بکه تا ویلیه برا آرسس. قدره بنیامینه خورجینک پیدا بیبیا. ^{۱۳} آدمی براره اِشتن خلوشان اوزارنس. و اِشتن خرشان بار بیزینده، آگردسنده به شهر.

^{۱۴} وقتی یهودا و چوه براره بامنده یوسف کییه دله، یوسف حلا آگا به. اوه یوسفه پرانک اِشتنشان گل بیزی. ^{۱۵} یوسف اواننه باتشه: «ام چه کاریه که کردرانه، مگم نِزانا مردکی چمن شوار تانه فالگیری نه همه چیان بزانه؟» ^{۱۶} یهودا جواب بدا: «چاما آقانه، چه باجام و چه جوابی بدیام؟ چُنجوره تانام چاما بی گناهی ثابت بکرام؟ خدا اِشته اِم نوکران چوان اخطا سزا دیر. دیس هم اَمّا و هم اَ کسی که قدره چوه وِرک پیدا بیه یا، چاما آقا نوکر اِسمان.» ^{۱۷} ولی یوسفه باته: «بلانسبت از که انجوره کاری بکرم! فقط اَ کسی که قدره چوه وِرک پیدا بیه یا، چمن نوکر بیی. علوده شاما ساقینه آگردا شاما پیر وَر.»

^{۱۸} آدمی یهودا بیه یوسف نزدیکی و باتشه: «چمن آقا، مندت کرم اجازه بدی
 ایشته ام نوکر لاوای ایشته گوشه بنک باجه. و ایشته ام نوکره لاوک عصبانی
 آمبش، چون ته ایستن ایگله شخصی فرعونه شوار ایسش. ^{۱۹} چمن آقا ایستن ام
 نوکرانکش آپرسس: "آیا په یا علوده برایی دارا؟" ^{۲۰} اما چاما آقا جواومان بدا:
 "پیره په ای دارام، و جوانه برایی که چاما پییر پیری موقع چوه را دنیا آمییه. آ
 کوله برا مرده و اماک تینا ام خوردن مانده و چوه په اونه پر خشه." ^{۲۱} آدمی ته
 ایشته ام نوکران نه باته: "اوه بوعرا چمن ور تا از چمن چشمانه اوه بینم." ^{۲۲} و
 اما چاما آقانه باتمانه: "آ کوله نتانه ایستن پییرک جدا بییی، چون اگم ایستن
 پییرک جدا بییی، چوه په مره." ^{۲۳} آدمی ته ایشته ام نوکران نه باته: "تا شاما
 ویلیه برا ایستن نه موغرا، د هنی چمن چاکه دیمه نیوینا." ^{۲۴} پس وختی بیشمان
 ایشته نوکر، چاما پییر ور، چاما آقا، ایشته لاوانمان اونه باتنده. ^{۲۵} آدمی که چاما
 پییر باته: "هنی بشا و کملی آذوقه چاما را بخرا." ^{۲۶} اما باته: "نتانام شیین. اگم
 چاما ویلیه برا آمانه بایه، آدمی شام. چون نتانام ا مردکه چاک دیمه بینام، مگم
 ام که چاما ویلیه برا آمانه بییی." ^{۲۷} آدمی ایشته نوکر، چاما په آمانش باته:
 "زانسرا که چمن زئر دو گله زا چمن را دنیش آورده. ^{۲۸} ایگله آوانک چمن ورنه
 بشه و باتمه: 'حتما حیوانی اوش پاره پاره کرده.' و آدمی نه، ده اوم وینده نییه.
^{۲۹} اگم ام ایگله نی منک آرگیرا و بلاپی چه سر بایه، از پیره مردک، ام سیبیه مینه
 زرک دق کرم و مرم." ^{۳۰} پس اسا اگم آگردام ایشته نوکر، چاما پییر ور، و ام کوله
 آمانه مبی، و اگم چاما په، که چوه جان ام کوله جانه بنده، ^{۳۱} بینه که ام کوله
 آمانه نییه، در دم مره. و ایشته ام نوکره ایستن پییر، سیبیه می زرنه دِخشارنده
 گور دله. ^{۳۲} از ایشته نوکر، چمن پییر ورک ام کوله سلامتی ضامن بییم، و واتمه:
 "اگم اوه آمگاردنم ایشته ور، چوه تقصیر تا آخر چمن عمر چمن گردن بییی!"
^{۳۳} پس اسا، مندت کرم بدا، از، ایشته ام نوکر، ام کوله عوض بندرم و چمن آقا
 نوکر بیبیم و بدا ام کوله ایستن براران همراه آگرده. ^{۳۴} چنجوره تانم آگردم چمن
 پییر ور، اگم ام کوله چمن همراه مبی؟ از طاقت ندارم ا بلاپی که چمن پییر سر
 آمییر بینم.»

^۱ یوسفه د نئانسه آوه ای که چه وړ وندرسه بنده وړک اِشتن پړانه بیگیره و جراث بکه: «همان چمن پړانک برکرا بر!» پس وقتی که یوسف اِشتن برارانش باته که کیه، هیچکس آگاره نِبِه. ^۲ یوسف ایزه بلنده صَبْنه بیرمس که، چوه برمسنه خبر مصریان و فرعونه کاخه اهالی گوش نی آرسس. ^۳ یوسفه اِشتن برارانه باته: «از یوسف اِم! چمن په حلا زندیه؟» ولی چوه براره نئانسه‌شانه چوه جوابه بدینده، چون که چه حضورک ترسه بنده.

^۴ آدمی یوسفه اِشتن برارانه باته: «خواهش کرم بایا چمن نزدیکی.» آوه نزدیک بامنده. چاوش باتشه: «ازم، یوسف، شاما براه، ه کسی که اوران بوخروته به مصر! ^۵ اِسا پریشان مبا و اِشتنک نی عصبانی مبا که منران بوخروتم به مصر، چون که خدا منش شاماک پړانتر بخرسانسم یا، تا زندگی زمین سرک نابود مبی. ^۶ چیه را که اِسا دو ساله که قحطی اِم سرزمینش کته و حلا تا پنج سال چمه پړان نی، نه یت کریک خبری بی، نه دورننک. ^۷ خدا منش شاما پړانتر بخرسانسم یا تا شاما را زمینک نسلی ای باقی بمانه و خیلی از شاما زنده بمانا. ^۸ پس اِم شاما نیران که منران بخرسانسم انگا بلکم خدا به. خدا، منش فرعونه را ایگله په ای شوار، چوه همه‌ی کاخه آدمان را پيله تر و همه‌ی سرزمینه مصره را حاکم بکرده. ^۹ اِسا بلفا و بشا چمن پییر وړ آونه باجا: «اِشته زا یوسف ایزه واتر: خدا منش همه‌ی سرزمینه مصره آقا کردم. بوره چمن وړ و آره آمکه. ^{۱۰} ته و اِشته خوردخال و اِشته نوهان، و اِشته رمه ان و اِشته مالان و هر چه که داری، سرزمینه جوشنک ساکن ببا تا چمن نزدیک ببا. ^{۱۱} آگارک اِشته را تدارک وینم، چون حلا پنج سال قحطیک مانده. مبادا ته و اِشته کیه اهالی و اِشته همه‌ی کس و کاره فقیر ببا.» ^{۱۲} اِسا شاما، شاما چشمان نه ویندرا و چمن برا بنیامین نی اِشتن چشمان نه ویندر، که واقعا ازم که شامانه لاهه کردم. ^{۱۳} شاما گه همه‌ی عزتی که از مصرک دارم و هر چه ویندرانه، چمن پییر را باجا. بلفا بشا چمن پییر بوغرا انگا.» ^{۱۴} آدمی اِشتن برا بنیامینش وروار آکت و بیرمس و بنیامین نی اوش وروار آکت و بیرمس. ^{۱۵} و یوسف اِشتن براره همش ماچ بکردنده و آوان نه بیرمس. چاوش چوه براره جرعتشان بکه یوسفنه لاهه بکرده.

^{۱۶} وختی فرعونه کاخه خبر آرسس که یوسفه براره آمینده، فرعون و چوه درباریان همبلنه شاد آبنده. ^{۱۷} فرعونه یوسفنه باته: «اِشته براران نه باجه: «انجوره بکرده: شاما حیوانان بار بزانا و آگردا سرزمینه کنعان، ^{۱۸} و شاما پییر و شاما کیه اهالی آگیرا بایا چمن ور. مصره چاکترین زمینه آدیم شاما و شاما زمینه

محصول فراوانیک بخرا.^{۱۹} و ته یوسف، مأمورش که آوان نه باجی: «انجوره بکرنده: سرزمینه مصرک آرابه ان آگیرا اِشتن نه بیرا که شاما خوردنان و شاما زران و شاما پیر آگیرا و بوعرا یا.^{۲۰} شاما مال و امواله نگران مبا چون همه‌ی سرزمینه مصره بهترین چیه شاما کین اِسنده.»

^{۲۱} پس یعقوبه زاره، انجورشان بکه: طبق فرعونه فرمان، یوسف آوان ارابه و سفره را خورد و خوراک آداهشه.^{۲۲} آوان هر کامینش ای دس تازه خلوش آدا ولی بنیامینش سیصد سکه نقره و پنج دس خلوع آدا.^{۲۳} یوسف اِشتن پیر را نی اِمش بخرسانسنده، ده گله خر که مصره چاک چیاننه بار بییه بنده و ده گله مایه خر که گندم و ناننه بار بییه بنده و خورد و خوراک که چوه پیر سفر را به مصر آمیین احتیاج به.^{۲۴} آدمی یوسف اِشتنش براره راهی بکردنده و چوان شیینه موقع آوانش باته: «راک هندیگرنه دعوا مَکرا!»

^{۲۵} پس آوه مصرنه بامنده بر، و بَشنده اِشتن پیر یعقوب وِر به سرزمین کنعان.^{۲۶} و اِشتن پیر نشان باته: «یوسف حلا زندیه! آهمه‌ی سرزمینه مصره حاکم اِسه.» یعقوبه دله ضعف بکه، چون چوان لاوش باور نکردده.^{۲۷} اما وختی که آوان همه‌ی لاوانی که یوسفه آوانه واته به یعقوبه راشان باته، و ایزه نی یعقوب ارابه هانی که یوسفه چوه آوردنه را خرسانسش به بیندشنده، چوان په یعقوبه جان بکت.^{۲۸} و یعقوبه باته: «اِم چمن را وِسّه! چمن زا یوسف حلا زندیه اِسّه. شیم و چمن مردنّه پران آوه وینم.»

۴۶

یعقوب به مصر سفر کره

^۱ پس یعقوب هر چیئش که داشته کوچش بکه، آرسس به پِئرشَبَع و اِشتن پیر اسحاقه خدا را قربانیانش تقدیم بکه.^۲ خدا شَو خُونک، یعقوبنش لاوه بکه، باتشه: «یعقوب! یعقوب!» یعقوبه جواو بدا: «گوش به فرمانم!»^۳ خدا باته: «آزم خدا، اِشته پیر خدا. مصر شینک مترس، چون اگاره ته ایگله پيله قومی رچ آکرم.^۴ از اِشتن تِنه آیم به مصر و از اِشتن هنی ته آگاردنم. و اِشته مردنه پِش یوسف اِشتن دسانه اِشته چشمان دونه.»

^۵ آدمی یعقوب پِئرشَبَع نه راه دگس، و یعقوبه زاران، اِشتن پِشان یعقوب و اِشتن خوردخال و اِشتن زرنشان، ارابه آنی نه، که فرعون چوان آوردنه را

خرسانسه بنده، بردشاننده. ^٦ ایزه نی آوه رمه هان و اساسی که سرزمین کنعان
کشان پیدا آکته به، آکتشانه و یعقوب و همه ی چوه نسل بشنده به مصر.
^٧ یعقوب، اِشتن زاران و اِشتن زاران، زاران، و اِشتن کیلی یان و اِشتن زاران
کییانش، یعنی اِشتنش نسل همبلنه اِشتنه بردشه به مصر.

